

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/Praktická škola jednoletá

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace
Vzdělávací okruh:	Matematika
Vyučovací předmět:	Matematika
Období - ročník:	1. ročník
Počet hodin:	2 hod. týdně/ročník

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání a osvojování si matematických postupů, rozšiřování matematických dovedností a znalostí;
- používání přirozených čísel, k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru, vytváření souborů s daným počtem prvků, čtení, zapisování a porovnávání přirozených čísel;
- rozvíjení paměti a logického myšlení prostřednictvím matematických operací;
- používání matematických symbolů;
- rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti, koncentrace pozornosti, správnosti a účelnosti postupu při řešení úkolů;
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (měření, porovnávání velikostí, manipulace s penězi);
- rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů;
- zdokonalování grafického projevu a základních dovedností rýsování.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět Matematika byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Matematika. Předmět Matematika vyučujeme v 1. ročníku s touto hodinovou dotací: 2 hodiny týdně (1 vyučovací hodina týdně věnována Feuersteinově metodě instrumentálního obohacování)

Výuka předmětu probíhá především ve třídě. Žáci pracují samostatně nebo ve skupinách.

Vzdělávací oblast Matematika má žáky vybavit vědomostmi a znalostmi potřebnými v praktickém životě. Rozvíjí matematické dovednosti a geometrickou představivost, kromě funkce všeobecně vzdělávací plní i funkci průpravnou pro odbornou oblast vzdělávání. Kromě vytváření matematických představ, vědomostí, dovedností a návyků je kladen důraz na rozvíjení schopností jejich aplikace v praktických životních situacích.

Vzdělávací obsah vzdělávacího okruhu Matematika je rozdělen do dvou tematických celků. V tematickém celku **Čísla a početní operace** si žáci prohlubují aritmetické operace propojené

s reálnými situacemi, učí se třídit a seskupovat data podle určitých kritérií, jejich vzájemných souvislostí a závislostí. Učí se využívat prostředky výpočetní techniky – kalkulátory.

V druhém tematickém celku **Geometrie** žáci pojmenovávají a znázorňují geometrické útvary, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- učíme žáky pracovat s učebnicemi, učebními materiály a učebními pomůckami
- nabízíme žákům dostatek možností k využití získaných vědomostí v praktickém životě
- vedeme žáky k tomu, aby se nebáli požádat o vysvětlení, pokud učivu nerozumí

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky orientovat se v běžných životních situacích
- chválíme žáky a vedeme je k tomu, aby problém dořešili i přes počáteční neúspěch

Kompetence komunikativní:

- podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci ve skupině
- vedeme žáky k samostatnosti

Kompetence sociální a personální:

- směřujeme žáky k aktivitě při skupinové práci
- vedeme žáky k pochopení potřeby spolupráce ve skupině, půjčování pomůcek

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k dodržování pravidel a plnění povinností
- pobízíme žáky, aby adekvátně dokázali nabídnout pomoc

Kompetence pracovní:

- dbáme na dokončení zadaného úkolu
- dbáme na dodržování pracovních postupů

Výsledky vzdělávání žák by měl	Učivo	Průřezová témata
• číst, zapisovat, porovnávat čísla • porozumět zadání matematické úlohy • používat početní operace sčítání, odčítání • řešit jednoduché slovní úlohy z běžného života • používat jednotky délky, hmotnosti, času, objemu a měny • provádět měření a vážení v praxi • určit čas s přesností na půlhodiny • znát a užívat základní pojem: hodina, minuta, den, týden, měsíc, rok • umět číst údaje o čase v digitální podobě • pracovat s kalkulátorem • zvládat manipulaci s bankovkami, mincemi, platebními kartami • počítat s bankovkami a mincemi	1. Čísla a početní operace Celá čísla – obor přirozených čísel. Početní operace s přirozenými čísly (sčítání, odčítání, násobení, dělení). Počítání s názorem. Početní operace s nulou. Kvantitativní vztahy, porovnávání čísel. Číselné řady. Rozklad čísla v desítkové soustavě. Orientace na ploše, v prostoru a v čase. Úlohy na orientaci na ploše, v čase, v prostoru. Základní fyzikální veličiny. Digitální měření času – zápis času. Peníze (bankovky, mince), platební karta. Jednoduché slovní úlohy z praktického života. Práce s kalkulátorem. Pojem zlomku.	
• zdokonalovat grafický projev a rýsovací dovednosti, osvojovat si návyky při rýsování • rozeznávat geometrické útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh • poznat a určovat v prostoru geometrická tělesa • používat pojmy bod, přímka, úsečka a její délka • umět pracovat s pravítkem • doplňovat údaje v jednoduché tabulce	2. Geometrie Základní útvary v rovině – bod, čára, přímka, úsečka. Čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice, kruh. Osa souměrnosti. Rýsování rovinných útvarů. Základní útvary v prostoru – krychle, kvádr, koule, válec, kužel. Měření pomocí různých měřidel. Orientace v jednoduché tabulce.	

Doporučené učební texty:

Učebnice z projektu SVI 10 (1. – 11. díl), r. 2011

Pracovní sešit k Počtům (pro nižší stupeň pomocné školy) 1., 2. a 3. díl, Septima, r. 1997

Pracovní sešit k Počtům (pro střední stupeň pomocné školy) 1., 2., 3. díl, Septima, r. 1998

Procvičujeme počítání (pracovní listy pro 7. ročník ZŠ speciální), Parta, r. 2005

Počty (nižší stupeň, pracovní listy), B. Blažková, r. 1992

Počty (střední stupeň, pracovní listy), B. Blažková, r. 1993

Je nás pět (1. sešit – podzim, zima, 2. sešit – jaro, léto), Parta, r. 1994

Učební texty z odborných předmětů

Matematika pro 5. ročník ZvŠ, Septima, r. 1995

Matematika pro 6. ročník ZvŠ, Septima, r. 1995

Matematika pro 7. ročník ZvŠ, Septima, r. 1996

Matematika pro 8. ročník ZvŠ, Septima, r. 1996

Matematika pro 9. ročník ZvŠ, Septima, r. 1996

Matematika, pracovní sešity pro příslušný ročník, Septima

Rýsování pro 9. ročník ZvŠ, Scientia, r. 1996

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/Praktická škola jednoletá

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vzdělávací okruh:	Společenskovední základy
Vyučovací předmět:	Člověk a příroda
Období - ročník:	1. ročník
Počet hodin:	1 hod. týdně/ročník

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání svého nejbližšího okolí a formování zájmu o dění v místě bydliště a zemi, kde žije;
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů;
- odpovědnému jednání ve vztahu k sobě i druhým osobám, nenechat se manipulovat;
- využívání nových poznatků, získaných vědomostí a zkušeností v denním životě;
- utváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě;
- uvědomění si propojení člověka a přírody a jejich vzájemného ovlivňování;
- ochraně životního prostředí a ekologickému jednání.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět Člověk a příroda byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vzdělávací oblast Člověk a společnost je vyučována ve třech předmětech Člověk a příroda, Člověk a společnost a Člověk a čas. Předmět Člověk a příroda vyučujeme v 1. ročníku s touto hodinovou dotací: 1. ročník 1 hodina týdně, k výuce předmětu Člověk a příroda byla využita jedna hodina z disponibilní časové dotace.

Výuka předmětu probíhá ve třídě, na zahradě, během vycházek do přírody.

Předmět Člověk a příroda vychází z vzdělávací oblasti Člověk a společnost a obsahuje učivo tematického okruhu Rozmanitost přírody.

V tematickém celku **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako součást sluneční soustavy. Uvědomují si rozmanitost živé a neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si představili, že Země a život na ní je jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje v souladu a rovnováze. Tuto rovnováhu může člověk snadno narušit a jen velmi obtížně obnovit. Sledováním vlivu lidské činnosti na krajinu se žáci učí hledat možnosti, jak mohou sami přispět k její ochraně. Odhalují souvislosti mezi přírodními podmínkami a životem lidí v nejbližším okolí, v regionu, na území České republiky i ve světě.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- žákům nabízíme vhodné učebnice, učební materiály a učební pomůcky, vztahující se k probíranému učivu
- nabízíme žákům dostatek možností pro uplatnění získaných zkušeností v praktických situacích
- učíme žáky vyhledávat informace na internetu, v encyklopediích apod.
- vedeme žáky k tomu, aby se nebáli požádat o vysvětlení, pokud učivu nerozumí

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky ke zvládání přiměřeně náročných situací běžného života
- učíme žáky rozpoznat problém a hledat způsob jeho řešení
- učíme žáky asertivnímu řešení problémů

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky dle jejich možností k srozumitelnému vyjadřování
- vytváříme a rozvíjíme komunikační dovednosti, které přispívají k utváření vztahů potřebných ke společenské integraci
- podporujeme žáky v samostatném vyprávění o probíraném učivu
- učíme žáky pozorně naslouchat druhým, rozumět obsahu a adekvátně na ně reagovat

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky uplatňovat základní pravidla společenského chování
- učíme žáky udržovat vztahy s vrstevníky
- vytváříme dostatek příležitostí pro skupinovou práci
- vedeme žáky k pochopení potřeby spolupráce ve skupině
- vedeme žáky k přiměřenému chování v krizových situacích

Kompetence občanské:

- vytváříme a upevňujeme základní návyky a dovednosti, které umožní zapojení se do společnosti
- vedeme k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování prostřednictvím vypravování, video, foto-dokumentace, modelových situací
- seznamujeme žáky s možnostmi podílet se na ochraně přírody a životního prostředí

Kompetence pracovní:

- učíme žáky dodržovat bezpečnost práce a hygienické zásady
- dbáme na dokončení zadaného úkolu a dodržení pracovních postupů
- vedeme žáky k úctě k práci druhých

Průřezová témata integrovaná do předmětu Člověk a příroda:

- Člověk a životní prostředí

Výsledky vzdělávání žák by měl	Učivo	Průřezová témata
- vysvětlit pojmy živá a neživá příroda, poznat vzájemnou propojenost - rozlišovat skupiny rostlin a živočichů - znát význam vody a vzduchu pro život všech živých organismů i člověka - znát zástupce domácích a volně žijících zvířat - vyjmenovat typické zástupce ekosystému žijících v regionu - poznat nejznámější jedovaté a léčivé rostliny - znát základy péče o pokojové rostliny a domácí zvířata - uplatňovat zásady ochrany přírody	Rozmanitost přírody 1. Živá příroda. Podmínky života na Zemi. Vztah mezi živou a neživou přírodou. Význam vody a vzduchu pro život. Části těla rostlin. Rostliny v přírodě – byliny, dřeviny, jedovaté rostliny, léčivé rostliny, užitkové rostliny. Péče o pokojové a venkovní rostliny. Význam a ochrana rostlin. Živočichové – společné znaky živočichů. Systém živočichů – bezobratlý, obratlovci. Zástupci bezobratlých. Zástupci obratlovců. Domácí zvířata. Volně žijící zvířata. Ekosystémy – les, pole, louka, rybník. Chránění živočichové. 2. Neživá příroda Planeta Země. Pohyby Země. Působení přírodních vlivů. Půda- typy půd. Význam půdy. látky a jejich vlastnosti Ochrana přírody a životního prostředí.	<u>ČŽP1</u> <u>Učivo:</u> Les v našem prostředí <u>Téma:</u> Ekosystémy – les <u>Přínos pro žáka:</u> Žák si uvědomuje důležitost a význam ekosystému les v našem prostředí

Doporučené učební texty:

Prvouka pro 3. ročník 2. díl (Prodos, 1994)

Prvouka pro 3. ročník základní školy (Nová škola, 2003)

Člověk a jeho svět 3 (Prodos, 2007)

Poznáváme život přírodopis pro 6. ročník, 1. část (Fortuna, 1994)

Já a můj svět, prvouka pro 3. ročník (Nová škola, 2008)

Fyzika pro 7. ročník ZVŠ (Septima, 1995) + pracovní sešit 1. a 2. část

Přírodověda pro 4. ročník ZVŠ (Parta, 2003)

Přírodověda 5, Člověk a jeho svět (Nová škola, 2008)

Přírodověda 4, (Prodos, 1993)

Chemie pro 9. ročník ZVŠ (Parta, 1995)

Místo kde žijeme (Septima, 2010) + pracovní sešit

Zeměpis Svět (Parta, 2008) + pracovní sešit

Zeměpis Evropa (Parta, 2009) + pracovní sešit

Zeměpis praktický (Parta, 2009) + pracovní sešit

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/Praktická škola jednoletá

Vzdělávací oblast:	Odborné činnosti
Vzdělávací okruh:	Odborné činnosti podle zaměření školy
Vyučovací předmět:	Práce na zahradě
Období - ročník:	1. ročník
Počet hodin:	1 hod. týdně/ročník

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání rozvoje a upevňování znalostí a dovedností potřebných k přípravě žáků na soběstačnost v oblasti zahradních prací
- získávání pracovních a praktických dovedností, které by se měly pro žáka stát běžným návykem
- orientaci v zahradnickém zboží
- samostatnosti a soběstačnosti při plnění dílčích pracovních úkonů,
- uvědomění si výsledku jednotlivých pracovních úkonů (proč, jak, kde...).
- estetickému cítění a otázce vkusu,
- dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Tento předmět byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Odborné činnosti. Předmět Práce na zahradě vyučujeme v 1. ročníku s hodinovou dotací 1 hodina týdně.

Výuka předmětu probíhá ve třídě a na školní zahradě.

Vzdělávací okruh Práce na zahradě se zabývá získáváním poznatků a praktických dovedností v jednoduchých zahradnických činnostech. Respektuje osobnost žáka, rovnoměrně rozvíjí jeho fyzické a psychické předpoklady. Pomáhá žákům v získávání a upevňování znalostí a dovedností potřebných v praktickém životě. **Při výuce pracujeme s Metodikou rozvoje samostatnosti v praktických činnostech a dovednostech s uplatněním prvků Montessori pedagogiky (SVI TP).**

Cílem okruhu je zaměření na zahradnické činnosti, získávání základních dovedností v pěstitelských činnostech a využití těchto dovedností v údržbě zeleně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- žákům nabízíme vhodné učebnice, učební materiály a učební pomůcky, vztahující se k probíranému učivu
- nabízíme žákům dostatek možností pro uplatnění získaných zkušeností v praktických situacích
- učíme používat žáky základní pojmy z různých pracovních činností
- vychováváme žáky k samostatnosti

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky ke zvládnutí přiměřeně náročných situací běžného života a k překonávání problémů
- učíme žáky vyřizovat své osobní záležitosti a v případě potřeby požádat o radu a pomoc
- chválíme žáky a vedeme je k tomu, aby problém dořešili i přes počáteční neúspěch

Kompetence komunikativní:

- předkládáme žákům jednoduché texty a obrazové materiály vztahující se k učivu
- vytváříme a rozvíjíme komunikační dovednosti, které přispívají k utváření vztahů potřebných ke společenské integraci
- vedeme žáky k samostatnosti

Kompetence sociální a personální:

- rozvíjíme schopnost orientace v prostředí, ve kterém žák žije
- učíme žáky udržovat vztahy s vrstevníky
- učíme žáky dodržovat domluvená pravidla

Kompetence občanské:

- vytváříme a upevňujeme základní návyky a dovednosti, které umožní zapojení se do společnosti
- vedeme žáky k dodržování zásad zdravého způsobu života a k ochraně zdraví

Kompetence pracovní:

- upevňujeme osvojené hygienické návyky a zvyšujeme stupeň sebeobsluhy a samostatnosti
- vedeme žáky k plnění daných instrukcí a vytváříme pracovní návyky
- seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti, ochrany práce, hygieny práce, rozvíjíme porozumění vztahu člověka a prostředí, rozvíjíme spolupráci v péči o životní prostředí
- vedeme žáky k úctě k práci druhých lidí

Kompetence odborné:

Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci:

- učíme žáky dodržovat bezpečnostní a hygienické předpisy a předpisy požární ochrany
- vedeme žáky k používání osobních ochranných pracovních prostředků
- vedeme žáky k spolupodílení se na vytváření bezpečného pracovního prostředí

Usilování o kvalitu své práce, výrobků a služeb:

- učíme žáky vytvářet systém pracovního postupu
- vedeme žáky ke správnému výběru a používání pracovních nástrojů a pomůcek
- učíme žáky pracovat podle instrukcí nebo návodů v souladu s technologickými postupy
- vedeme žáky k dokončení pracovní činnosti k její kontrole a zhodnocení kvality vykonané práce

Ekonomické jednání v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje:

- učíme žáky znát význam, účel a užitečnost vykonané práce
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí

- učíme žáky nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí

Kompetence odborné podle zaměření školy:

Kompetence k údržbě zahrady:

- učíme žáky nakoupit vhodné potřeby k údržbě zahrady
- učíme žáky správně používat a udržovat zahradní nářadí a nástroje
- učíme žáky správně pěstovat a pečovat o rostliny
- vedeme žáky k správné péči o dlážděné plochy, trávník, stromy i keře
- učíme žáky odhrnovat sníh

Výsledky vzdělávání žák by měl	Učivo	Průřezová témata
• zvládnout nachystat potřeby na nakupování • umět manipulovat s nákupním vozíkem, košíkem • rozlišit sortiment potřeb vhodných k práci na zahradě	1. Nakupování Potřeby na nakupování. Postup nakupování. Nakupování potřeb na údržbu zahrady. Orientace v obchodě. Specializované obchody.	
• znát zásady bezpečnosti při práci na zahradě • znát hygienické a ekologické zásady práce na zahradě a jejím okolí	2. Bezpečnost práce Zásady bezpečnosti při práci na zahradě. Vhodný pracovní oděv, obuv a ochranné pomůcky. Hygienické a ekologické zásady v dílně a jejím okolí.	
• znát názvy zahradního nářadí a nástrojů • umět provést drobné opravy nářadí • umět používat běžné zahradnické nářadí • umět používat běžné zahradnické nástroje	3. Zahradní nářadí y nástroje Zahradní nářadí. Základní zahradní nástroje. Údržba zahradního nářadí. Příprava zahradnického motorového nářadí na sezonu.	
• poznat některé druhy užitkových, okrasných a pokojových rostlin • vytvořit pařeniště • umět sázet rostliny • umět set semena • zvládat rostliny přesazovat • umět připravit záhon na setí nebo sázení • zvládat řízkovat rostliny • dokázat vyplet záhon	4. Druhy užitkových, okrasných a pokojových rostlin. Tvoření pařeniště. Sázení rostlin. Setí semen. Přesazování rostlin. Příprava záhonu na setí a sázení. Řízkování rostlin. Pletí. Zalévání.	

• umět zalévat • umět sklídit úrodu • dokázat usušit vhodné rostliny, využitelné při řemeslných technikách	Sklizeň. Sušení rostlin.	
• zvládat sekání trávy • zvládat hrabání trávy • umět usušit seno • umět ekologicky zpracovávat odpad • kompostováním • umět provzdušnit trávník	5. Sekání trávy. Sekání trávy. Hrabání trávy. Sušení trávy. Ekologické zpracovávání odpadu kompostováním. Provzdušnění trávníku	
• umět hrabat listí • zvládnout posbírat větve • umět stříhat živý plot a stromky	6. Péče o stromy a keře Hrabání listí. Sbírání větví. Stříhání živého plotu a stromků. Roubování.	
• umět odhrabovat a zametat sníh • umět pracovat s posypovým materiálem	7. Péče o dlážděné plochy Úklid sněhu. Práce se sněžnou frézou. Posypový materiál.	

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/Praktická škola jednoletá

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vzdělávací okruh:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Hudebně pohybová výchova
Období - ročník:	1. ročník
Počet hodin:	1 hod. týdně/ročník

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- jinému než pouze racionálnímu poznávání světa;
- prožitkům pozitivně ovlivňujícím osobnost člověka;
- dovednostem ve výtvarném vyjadřování;
- rozšiřování povědomí o kulturním dědictví i současném dění v kultuře;
- seznámení se základními výtvarnými technikami;
- vysvětlení potřeby respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní dědictví;
- využívání a rozvíjení tvořivých vlastností a dovedností;
- rozvíjení dovedností pohybových, reprodukčních a poslechových;
- seznámení se s kulturami jiných národů a etnik, jejich akceptování;
- rozvíjení řečových schopností, myšlení, emocionálního a estetického cítění;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a srozumitelnému vyjadřování;
- rozvíjení obrazotvornosti (představivosti a fantazie), tvořivosti, podporuje a uplatňuje intuici;
- výměně rolí s postoji a city dané role a poté k jejich pojmenování.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět Hudební výchova byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Předmět Hudebně pohybová výchova vyučujeme v 1. ročníku s touto hodinovou dotací: 1. ročník 1 hodina týdně.

Výuka předmětu probíhá ve třídě, v učebně muzikoterpie.

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa a poskytuje příležitost k seberealizaci a uvolnění napětí.

Žáci se seznamují prostřednictvím různých činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného a hudebního umění, ale také umění dramatického a literárního. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti neverbálního vyjadřování. Vzdělávací oblast má významný rehabilitační a relaxační charakter.

Hudebně pohybová výchova poskytuje žákům možnost uspokojovat přirozenou potřebu setkávat se s hudbou. Hudebně pohybová výchova rozvíjí jejich tvůrčí schopnosti, přispívá ke kultivaci osobnosti žáka, naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Podporuje u žáků rozvoj individuálních hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, instrumentálních, poslechových a pohybových.

Cílem hudebně pohybové výchovy je převést žáka z etapy spontánních vztahů k hudbě do etapy uvědomělého vstupu do světa hudby, rozvíjet hudebnost a pohybovou kulturu žáků

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- dáváme žákům možnost pracovat s různými pomůckami a rozličnými materiály
- nabízíme žákům množství technik a metod, jejichž prostřednictvím jim umožňujeme vyjádřit se
- dáváme žákům možnost seznamovat se s různými technikami, metodickými postupy při hře na hudební nástroje

Kompetence k řešení problémů:

- umožňujeme žákům vnímat různé problémové situace a následně na ně reagovat

Kompetence komunikativní:

- vytváříme a rozvíjíme komunikační dovednosti, které přispívají k utváření vztahů potřebných ke společenské integraci
- podněcujeme žáky, aby dovedli naslouchat spolužákům a respektovali jejich názor
- podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci ve skupině
- prostřednictvím různých technik umožňujeme žákům výtvarně vyjádřit své pocity, nálady

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky udržovat vztahy s vrstevníky
- směřujeme žáky k aktivitě při skupinové práci
- napomáháme méně průbojným žákům k zapojení do skupiny
- učíme žáky dodržovat domluvená pravidla

Kompetence občanské:

- vytváříme a upevňujeme základní návyky a dovednosti, které umožní zapojení se do společnosti
- vedeme žáky k dodržování pravidel a plnění povinností
- seznamujeme žáky prostřednictvím hudby s kulturami jiných národů

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k plnění daných instrukcí a vytváříme pracovní návyky
- dbáme na dokončení zadaného úkolu
- vedeme žáky k plnění instrukcí
- nabízíme dostatek možností ke skupinové práci

Výsledky vzdělávání žák by měl	Učivo	Průřezová témata
• vnímat, rozlišovat a napodobovat různé hudební a nehmelnbní zvuky • zpívat na základě svých dispozic a využívat získané pěvecké dovednosti • interpretovat vybrané lidové a umělé písně • improvizovat v rámci nejjednodušších hudebních forem	1. Vokální a instrumentální činnosti Dechová, artikulační, sluchová, hlasová a intonační cvičení. Rytmická průprava. Rytmická hra na tělo. Tóny a zvuky, rytmizace říkadel, zpěv lidových a umělých písní nástroje Orffova instrumentáře.	
• rozpoznat vybrané hudební nástroje • soustředit se na poslech skladeb různých žánrů rozpoznat výšku, sílu a délku tónu, tempo a rytmus skladby	2. Hudebně poslechové činnosti Hudební nástroje, hudební uskupení. Slavné melodie a skladby vybrané podle složení žáků. Rozpoznávání výšky, síly, délky tónu, tempa a rytmu skladby.	
• reagovat na hudbu, její tempo a rytmus pohybem • zvládnout jednoduché taneční kroky • spojovat základní pohybové prvky v celek, orientovat se v prostoru reagovat na reprodukci relaxační hudby	3. Hudebně pohybové činnosti Správné držení a ovládání těla. Tance různých žánrů. Pohybová improvizace. Hudebně relaxační techniky.	

Doporučené učební texty:

Hudební výchova pro gymnázia 1, autoři: A. Charalambidis, Zb. Císař a L. Hurník, SPN Praha 2003

Hudební výchova pro gymnázia 2, autoři: A. Charalambidis, Zb. Císař, L. Hurník a D. Radosa, SPN Praha 2003

Hudební výchova pro 8. ročník základní školy, autoři: A. Charalambidis, J. Pilka a D. Matoška, SPN 1998

Hudební výchova pro 9. ročník základní školy, autoři: A. Charalambidis, J. Pilka a Zb. Císař, SPN 1998

Libuše Horstová PaedDr.: Stručné dějiny hudby (nakl. Gaudeamus Hradec Králové)

Beránková, E.: Lidové písničky a koledy. Praha: Portál, 2004.

Já písnička I., II., III. Cheb: Music, 1992, 1995.

Šímanovský, Z., Tichá, A.: Lidové písničky a hry s nimi. Praha: Portál, 1999.

Šímanovský, Z., Tichá, A.: Lidové písničky a jejich dramatizace. Praha: Portál, 2000.

Váňová, H.: Průvodce učitele tvořivou intonací. Praha: PedF UK, 2004.

Poslechové činnosti:

Bernstein, L.: Kniha o hudbě. Praha: NLN, 1996.

Hudbou k radosti. Praha: Supraphon, 1969.

Dimény, J.: Zvuk jako hra. Praha: Panton, 1992.

Herden, J.: Hudba pro děti. Praha: Karolinum, 1992.

Herden, J.: Hudba jako řeč. Praha: Scientia, 1998.

Herden, J.: My pozor dáme a posloucháme. Praha: Scientia, 1994.

Herden, J.: My pozor dáme a nejen posloucháme. Praha: Scientia, 1997.

Horák, V., Koula, V.: Hudba pro děti a mládež. Praha: SPN, 1976.

Hostomská, A.: Průvodce operní tvorbou. Praha: Svoboda-Libertas, 1993.

Hrčková, N.: Dějiny hudby I. Evropský středověk. Praha: IKAR, 2003.

Hrčková, N.: Dějiny hudby II. Renesance. Praha: IKAR, 2005.

Hurník, I.: Umění poslouchat hudbu. 6 CD. Praha: Supraphon, 2004.

Hurník, L.: Tajemství hudby. Praha: Grada, 2000.

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/Praktická škola jednoletá

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vzdělávací okruh:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Období - ročník:	1. ročník
Počet hodin:	1 hod. týdně/ročník

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- jinému než pouze racionálnímu poznávání světa;
- prožitkům pozitivně ovlivňujícím osobnost člověka;
- dovednostem ve výtvarném vyjadřování;
- rozšiřování povědomí o kulturním dědictví i současném dění v kultuře;
- seznámení se základními výtvarnými technikami;
- vysvětlení potřeby respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní dědictví;
- využívání a rozvíjení tvořivých vlastností a dovedností;
- rozvíjení dovedností pohybových, reprodukčních a poslechových;
- seznámení se s kulturami jiných národů a etnik, jejich akceptování;
- rozvíjení řečových schopností, myšlení, emocionálního a estetického cítění;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a srozumitelnému vyjadřování;
- rozvíjení obrazotvornosti (představivosti a fantazie), tvořivosti, podporuje a uplatňuje intuici;
- výměně rolí s postoji a city dané role a poté k jejich pojmenování.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět Výtvarná výchova byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Předmět Výtvarná výchova vyučujeme v 1. ročníku s touto hodinovou dotací: 1. ročník 1 hodina týdně.

Výuka předmětu probíhá ve třídě, v učebně výtvarné výchovy, na kulturních akcích, výstavách, muzeu, galerii.

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa a poskytuje příležitost k seberealizaci a uvolnění napětí.

Žáci se seznamují prostřednictvím různých činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného a hudebního umění, ale také umění dramatického a literárního. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti neverbálního vyjadřování. Vzdělávací oblast má významný rehabilitační a relaxační charakter.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy. Tvořivý přístup v práci s nimi (při tvorbě, vnímání a interpretaci) vychází zejména z porovnávání dosavadních i nově získaných zkušeností žáků. Umožňuje jim uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech. Tyto činnosti dávají možnost rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání,

cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii. Tvořivé činnosti směřují k výchově citlivého a vnímavého člověka a ovlivňují životní postoje žáků, jejich vztahy k ostatním lidem i prostředí. Důležitým úkolem výtvarné výchovy je rozvíjet také jemnou motoriku

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- dáváme žákům možnost pracovat s různými pomůckami a rozličnými materiály
- nabízíme žákům množství technik a metod, jejichž prostřednictvím jim umožňujeme vyjádřit se
- dáváme žákům možnost seznamovat se s různými výtvarnými technikami

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky orientovat se v běžných životních situacích
- učíme žáky vyřizovat své osobní záležitosti a v případě potřeby požádat o radu a pomoc
- učíme žáky vést dialog, vedeme je k asertivnímu řešení problému
- umožňujeme žákům vnímat různé problémové situace a následně na ně reagovat

Kompetence komunikativní:

- podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci ve skupině
- prostřednictvím různých technik umožňujeme žákům výtvarně vyjádřit své pocity, nálady
- pomocí komunikačních cvičení rozvíjíme schopnost vést dialog o jejich díle, vedeme žáky k aktivnímu naslouchání
- klademe důraz na srozumitelnost verbální komunikace

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky udržovat vztahy s vrstevníky
- směřujeme žáky k aktivitě při skupinové práci
- napomáháme méně průbojným žákům k zapojení do skupiny
- učíme žáky dodržovat domluvená pravidla
- zadáváme práci ve dvojici a skupinovou práci se střídáním rolí v týmu

Kompetence občanské:

- vytváříme a upevňujeme základní návyky a dovednosti, které umožní zapojení se do společnosti
- vedeme žáky k dodržování pravidel a plnění povinností

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k plnění daných instrukcí a vytváříme pracovní návyky
- dbáme na dokončení zadaného úkolu
- vedeme žáky k úctě k práci druhých lidí
- vedeme žáky k plnění instrukcí
- dbáme na zásady hygieny při práci
- vedeme žáky k hodnocení průběhu i výsledku vlastní práce

Výsledky vzdělávání žák by měl	Učivo	Průřezová témata
• využívat vědomě všech smyslů • uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu • rozlišovat, třídit, porovnávat a pojmenovat základní vlastnosti a vztahy pro barvy, tvary, linie • uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech • uplatňovat základní dovednosti při přípravě a realizaci svého tvůrčího záměru • při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	Rozvíjení jemné motoriky, grafomotoriky. Seznamování s technikou a materiály, zvyšování výtvarné jistoty. Malby a kresba. Inspirace příběhem. Kombinování různých výtvarných technik. Barvy, tvary, linie. Kombinování různých a neobvyklých materiálů. Péče o výtvarné pomůcky. Výtvarné umění a životní prostředí. Návštěvy výstav a galerií. Kombinování různých a neobvyklých materiálů. Seznámení se s dětskou ilustrací. Snaha o vlastní ilustraci k poezii. Koláž – např. stříhání, lepení not z papíru podle notového zápisu lidové písně. Výtvarné zpracování přírodnin. Výtvarné zpracování odpadového materiálu	

Doporučené učební texty:

Cikánová, Karla: Kreslete si s námi. Praha: Aventinum, 1992

Cikánová, Karla: Malujte si s námi. Praha: Aventinum, 1993

Cikánová, Karla: Objevujte s námi textil. Praha: Aventinum, 1995

Cikánová, Karla: Objevujte s námi tvar. Praha: Aventinum, 1995

Roeselová, Věra: Námět ve výtvarné výchově. Praha: Sarah, 1995

Roeselová, Věra: Proudny ve výtvarné výchově. Praha: Sarah, 1998

Roeselová, Věra: Řady a projekty ve výtvarné výchově. Praha: Sarah, 1997

Roeselová, Věra: Techniky ve výtvarné výchově. Praha: Sarah, 1996

Slavíková, V. – Slavík, J. – Hazuková, H.: Výtvarné čarování (artefiletika pro předškoláky a mladší školáky). Praha: UK, 2000

Slavíková V. - Slavík J. – Eliášová S.: Dívej se, tvoř a povídej! Praha: Portál, 2007

Šamšula, Pavel – Adamec, Jaromír: Průvodce výtvarným uměním. I., II., III. díl.
Praha: Práce 1994, 1995 ...

Šamšula, Pavel: Obrazárna v hlavě 1, 2, 3, 4. Praha: Práce, 1996, 1997...

Štoll, Karel.: Obrazy a plastiky výtvarných umělců druhé poloviny 20. století.
Praha: Petrklíč, 1995

Uhlíř, Jan: Tvoříme ve stylu známých malířů. Praha: Portál, 2002

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/Praktická škola jednoletá

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vzdělávací okruh:	Výchova ke zdraví
Vyučovací předmět:	Výchova ke zdraví
Období - ročník:	1. ročník
Počet hodin:	1 hod. týdně/ročník

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví;
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví, zodpovědnosti a péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení;
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné, duševní a sociální zdraví vlastní i druhých a osvojování poznatků a dovedností jim předcházet;
- odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím a tělesnou aktivitou;
- dodržování správných stravovacích návyků a uplatňování zásad správné výživy v rámci svých možností;
- uvědomění si zdravotních a psychosociálních rizik spojených se zneužíváním návykových látek, provozováním hazardních her a jejich vlivu na všechny složky zdraví člověka;
- poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností;
- upevnění pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám;
- získávání informací o centrech odborné pomoci;
- získávání komunikačních dovedností, nácviku asertivních komunikačních technik jako prevence násilí a zneužívání;
- vyjádření vlastních potřeb, respektování potřeb ostatních.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět Výchova ke zdraví byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Předmět Výchova ke zdraví vyučujeme v 1. ročníku s touto hodinovou dotací: 1. ročník 1 hodina týdně.

Výuka předmětu probíhá především ve třídě.

Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují, rozšiřují a využívají. Seznamuje žáky s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích. Žáci si osvojují dovednosti a způsoby chování a rozhodování, které vedou k zachování a posílení zdraví. Tím je zajištěno utváření dovedností a návyků v oblasti zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny, výživy, pohybových aktivit apod.

Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacím okruhu **Výchova ke zdraví a Tělesná výchova**. Jako její součást nebo jako alternativa u žáků se zdravotním omezením může být zařazena **Zdravotní tělesná výchova**.

Vzdělávací okruh **Výchova ke zdraví** poskytuje žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví a osobní bezpečnosti. Vede je ke zdravému způsobu života, k péči o své zdraví, jeho zlepšení a posílení. Respektuje celistvost osobnosti, její biologické a fyziologické potřeby. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí sociální dovednosti a komunikaci. Získají základní informace o zdraví, nemocech a zdravotní prevenci.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- žákům nabízíme vhodné učebnice, učební materiály a učební pomůcky, vztahující se k probíranému učivu
- vedeme žáky k užívání informací a získaných vědomostí v praktickém životě
- vedeme žáky k ochotě zajímat se o své zdraví

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky orientovat se v běžných životních situacích
- učíme žáky vyřizovat své osobní problémy a v případě potřeby požádat o radu
- směřujeme žáky k tomu, aby rozpoznaly problém a uměli na něj upozornit

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k tomu, aby se dle svých možností srozumitelně vyjadřovali
- poskytujeme žákům možnost podílet se na průběhu vyučovací hodiny a rozvíjet komunikaci, zejména vhodně se vyjadřovat a zvyšovat svoji aktivní slovní zásobu
- vedeme žáky k samostatnosti

Kompetence sociální:

- seznamujeme žáky s rizikovým chováním a jeho možnými důsledky
- vedeme žáky k tomu, aby si dokázali říci o pomoc
- učíme žáky dodržovat domluvená pravidla

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k dodržování pravidel a plnění povinností
- vedeme žáky k správnému chování v rizikových situacích
- vedeme žáky k dodržování zásad zdravého způsobu života a k ochraně zdraví

Kompetence pracovní:

- učíme žáky dodržovat bezpečnost práce a hygienické zásady
- učíme žáky vytvářet systém (osnovu) pracovního postupu
- vedeme žáky k hodnocení průběhu i výsledku vlastní práce

Výsledky vzdělávání žák by měl	Učivo	Průřezová témata
- chránit své zdraví, uplatňovat základní hygienické a jiné zdravotně preventivní návyky - dodržovat zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví svoje ani druhých - objasnit vliv životního prostředí na zdraví lidí - znát negativní důsledky sociálně patologických jevů a chránit se před nimi - předvést v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	1. Zdraví a jeho ochrana Činitelé ovlivňující zdraví – životní prostředí, životní styl, výživa a stravovací návyky, pohybové aktivity, rizika ohrožující zdraví. Zásady bezpečného chování a ochrany zdraví – v dopravě, ve škole, při zájmových činnostech. Ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, úrazy. Prevence rizikového sexuálního chování. Modelové situace a praktické ukázky odmítání návykových látek.	
- uplatňovat osvojené dovednosti komunikativní obrany proti manipulaci, šikaně, agresi a sexuálnímu zneužívání - chápat význam dobrého soužití pro vytváření společných mravních zásad a pravidel chování v rodině	2. Vztahy mezi lidmi Bezpečné chování v sociálním kontaktu s vrstevníky a s cizími lidmi, formy sexuálního zneužívání, šikana, násilí. Vztahy a pravidla v soužití mezi lidmi. Vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, láska, manželství a rodičovství. Mezilidské vztahy a komunikace, respektování sebe sama a druhých, chování podporující dobré vztahy.	
- využívat osvojené relaxační a kompenzační techniky a sociální dovednosti k překonání únavy a regeneraci organismu - dodržovat zdravé stravovací návyky a podle možností uplatňovat zásady správné výživy	3. Zdravý způsob života Režim dne, sociální dovednosti pro zvládání únavy a stresu. Relaxace, kompenzační techniky, význam pohybu a sportu. Zásady správného stravování, výživa, specifické druhy výživy, poruchy přijímání potravy.	
- správně pojmenovat základní části lidského těla - specifikovat zdravotní obtíže v rámci svých možností - vědět, jak se chovat u lékaře, v nemocnici, lékárně - ošetřit drobné poranění, umět přivolat první pomoc	4. Podpora zdraví Základní anatomie lidského těla. Jednotlivé orgánové soustavy, základní funkce orgánů v těle. Preventivní a lékařská péče. Modelové situace – návštěva lékaře – komunikace v ordinaci, lékárně, nemocnici. Základy první pomoci, základní ošetření.	

Doporučené učební texty:

Zdravé zuby pro vaše děti (MZ ČR 1998)

Zdravověda 2. ročník (SEPTIMA 1999)

Drogy – poznej svého nepřítele (Medea Kultur)

Desatero prevence vzniků závislostí aneb Řekni drogám NE! (Medea Kultur)

Občanská výchova, Rodinná výchova – příručka učitele (RRAUS 2004)

Občanská výchova s blokem Rodinná výchova 6 (FRAUS 2003)

Učíme se pro život 1 (Scientia 1996)

Učíme se pro život 2 (Scientia 1996)

Člověk a jeho svět 1 (Prodos 2007)

Prvouka 2 pracovní listy (Fortuna 1992)

Prvouka pro 2. ročník ZŠ (SPN 2001)

Základy rodinné výchovy (Septima 2002)

Prvouka pro 1. ročník ZŠ (FRAUS 2007)

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/Praktická škola jednoletá

Vzdělávací oblast:	Jazyková komunikace
Vzdělávací okruh:	Český jazyk
Vyučovací předmět:	Český jazyk
Období – ročník:	1. ročník
Počet hodin:	3 hod. týdně/ročník

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání jazykových vědomostí a dovedností v běžných komunikačních situacích denního života
- srozumitelnému vyjadřování
- formulování vlastních požadavků
- osvojení si dovednosti prakticky využívat znalostí při psaní jednoduchých zápisů
- rozvíjení základních literárních poznatků
- získávání poznatků obsahově souvisejících s profesní přípravou a praktickými činnostmi

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět Český jazyk byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Jazyková komunikace. Předmět Český jazyk vyučujeme v 1. ročníku s hodinovou dotací 3 hodiny týdně.

Výuka předmětu probíhá převážně ve třídě. Žáci pracují samostatně nebo ve skupinách.

Jazykové vzdělávání v českém jazyce vede žáky k srozumitelnému jazykovému projevu a podílí se na jejich celkovém rozvoji. Cílem jazykového vzdělávání je rozvíjet komunikační dovednosti žáků užívat jazyk jako prostředek k dorozumívání, k rozvíjení čtenářské gramotnosti, k přijímání a sdělování informací. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Jazykový rozvoj žáků probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním. Dále žáky učí zvyšovat kvalitu písma, rychlost psaní a zdokonalovat úpravu jejich psaného textu. Žáci mohou používat při psaní kompenzačních pomůcek (dle individuálních schopností). Jazykové vzdělání se současně podílí na rozvoji sociálních dovedností žáků.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- učíme žáky pracovat s učebnicemi, učebními materiály a učebními pomůckami
- vybíráme vhodné ukázky z literatury, které usnadní pochopení učiva

- předkládáme žákům dostatek motivačních materiálů pro zdokonalení a rozvoj čtenářských dovedností

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky vyřizovat své osobní problémy a v případě potřeby požádat o radu
- učíme žáky vést dialog, vedeme je k asertivnímu řešení problému

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k tomu, aby se dle svých možností srozumitelně vyjadřovali
- působíme na žáky, aby se uměli vyjádřit písemnou i ústní formou
- rozvíjíme u žáků schopnosti komunikace

Kompetence sociální a personální:

- napomáháme méně průbojným žákům k zapojení do skupiny
- předkládáme dostatek námětů k pochopení projevů nepřiměřeného chování a porušování společenských norem

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k uvědomění si podmínek života a možnosti jejich ohrožování prostřednictvím vypravování, filmu
- prostřednictvím lit. textů nabízíme žákům dostatek příležitostí k pochopení jejich práv a povinností

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k úctě k práci druhých lidí
- učíme žáky vytvářet systém (osnovu) pracovního postupu

Průřezová témata integrována do předmětu Český jazyk v tomto období:

- Člověk a svět práce

Výsledky vzdělávání žák by měl	Učivo	Průřezová témata
- rozlišit věty, slova, slabiky - dokázat jednoduchou formou písemně komunikovat - zdokonalovat úpravu psaného textu - uplatňovat v písemném projevu znalosti základů pravopisu českého jazyka - snažit se o správnou výslovnost - orientovat se v krátkém textu - orientovat se v Pravidlech českého pravopisu, ve slovnících a encyklopediích	1. Jazyková výchova Popis jednoduchého textu. Diagnostika úrovně psaní. Uvolňovací cviky. Psaní tiskacím nebo psacím písmem (dle schopností žáků). Odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu. Hlavní principy českého pravopisu. Rozšiřování slovní zásoby, její styl, terminologie. Nauka o slově – třídění slov, stavba slova. Tvarosloví, větná stavba, druhy vět. Mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves. Práce s encyklopediemi, slovníky a Pravidly českého pravopisu.	
- přijmout ústní sdělení přiměřené složitosti - sestavit odpovědi na otázky ústně a písemně - komunikovat v běžných situacích - zapamatovat si krátký text - vyprávět podle předem dané osnovy - umět uvítat, rozloučit se, představit se - popsat jednoduché předměty a činnosti vztahující se k pracovním činnostem	2. Komunikační a slohová výchova Reprodukování kratších celků, odpovědi na otázky ústně i písemně. Úprava písemných projevů. Psaní přání, blahopřání. Popis předmětů a činností. Vyprávění vlastních zážitků. Požádání o informaci, podání informace. Sestavení životopisu. Seznamování a představování. Mimojazykové prostředky řeči – gesta, mimika. Zdvořilostní obraty – uvítání, rozloučení, představování. Telefonování.	<u>ČSP2</u> <u>Učivo:</u> Sestavení životopisu <u>Téma:</u> Vyprávění podle dané osnovy <u>Přínos pro žáka:</u> Žák se učí vyprávět svůj život podle předem dané osnovy
- číst s porozuměním - zvládnout techniku tichého čtení - vyprávět jednoduchý příběh podle návodných otázek nebo obrázků - dramatizovat	3. Literární výchova Čtení krátkých pohádek, povídek, příběhů, veršů – porozumění textu. Vyprávění příběhu na základě obrázků. Literatura pro děti, mládež, dospělé, významní spisovatelé.	

jednoduchý příběh • umět ústně formulovat dojmy z četby • umět si vyhledat literaturu/četbu vyhovující individuálním zájmům, schopnostem a možnostem	Práce s textem – časopis, denní tisk, katalog, encyklopedie. Texty související s profesní přípravou (čtení návodů a pracovních postupů). Dramatizace. Lidová slovesnost.	
--	---	--

Doporučené učební texty:

Naše Čtení 1. díl, Scientia, r. 1995
Naše Čtení, 2. díl, Scientia, 1995
Český Slabikář, Dialog, r. 2002
Živá Abeceda, Nová škola, r. 1999
Náš Slabikář, 2. díl, Parta, r. 1996
Čítanka pro nejmenší na celý rok, Dialog, r. 2000
Čítanka pro vyšší stupeň pomocné školy, Parta, r. 1996
Čítanka pro pracovní stupeň pomocné školy, Parta, r. 1996
Tabulky ke čtení, 1., 2., 3. díl, Scientia, r. 1999
Pracovní sešit přípravy pokrmů pro 1. a 2. ročník praktické školy dvouleté
První čtení (globální čtení), Parta
učebnice a učební texty z odborných předmětů (kuchařky, návody, recepty,...)
učebnice z projektu SVI 10 (včetně sociálního čtení)
Český jazyk pro 6. ročník ZvŠ, Septima, r. 1995
Český jazyk pro 7. ročník ZvŠ, Septima, r. 1996
Český jazyk pro 8. ročník ZvŠ, Septima, r. 1996
Český jazyk pro 9. ročník ZŠ, Septima, r. 2011
Čítanky plné humoru pro 5. – 9. ročník, Dialog, r. 1997 - 2000
Čítanka pro čtvrtý až šestý ročník ZvŠ, Parta, r. 1994
Čítanky pro 7. – 9. ročník ZvŠ, Parta, r. 1997
Čítanka pro 7. – 9. ročník ZvŠ, Parta, r. 1993
Literární výchova pro odborná učiliště, Parta, r. 1997

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/Praktická škola jednoletá

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vzdělávací okruh:	Tělesná výchova
Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Období - ročník:	1. ročník
Počet hodin:	2 hod. týdně/ročník

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupným uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- poznávání a chápání společenských vztahů, řešení náročných životních situací a překonávání překážek
- dodržování daných pravidel
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné i duševní zdraví vlastní i druhých a osvojování poznatků, jak jim předcházet
- odmítání látek neslučitelných se zdravím
- poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností;
- vnímání prožitků z pohybové činnosti, které vedou k aktivitě a pohybové seberealizaci.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět Tělesná výchova byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Předmět Tělesná výchova vyučujeme v 1. ročníku s touto hodinovou dotací: 1. ročník 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá v tělocvičně, na hřišti, na vycházkách, ve třídách a ve sportovních areálech (plavecký, atletický a další). Při výuce dochází ke spojování tříd a spojování žáků z různých ročníků z důvodu realizace pohybových a sportovních her, plavání. Výuka plavání a zimních sportů bude probíhat dle zdravotního stavu žáků, provozních podmínek školy a přírodních podmínek.

Vzdělávací okruh **Tělesná výchova** umožňuje žákům aktivně poznávat, využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení. Ve shodě s věkem, pohybovými možnostmi a případným postižením je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci.

Součástí předmětu Tělesná výchova je **Zdravotní tělesná výchova**, která může být zařazena jako alternativa u žáků se zdravotním omezením.

Zdravotní tělesná výchova je formou povinné tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem. Zařazení žáků do zdravotní tělesné se provádí

na základě doporučení lékaře. Cílem zdravotní tělesné výchovy je odstranění nebo zmírnění zdravotního oslabení, vyrovnávání pohybového deficitu a celkové zlepšení zdravotního stavu žáků.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- upevňujeme a opakuje pohybové dovednosti, upozorňujeme na chyby, které brání v dalším pokroku
- vedeme žáky k ochotě zajímat se o své zdraví

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k řešení běžných i náročnějších životních situací a překonávání překážek prostřednictvím sportu
- učíme žáky vyřizovat své osobní záležitosti a v případě potřeby požádat o radu a pomoc

Kompetence komunikativní:

- využíváme sportovních situací k získání dovedností, k vytváření vztahů potřebných plnohodnotného soužití a kvalitní spolupráci s lidmi
- podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci ve skupině

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky k tomu, aby si dokázali říci o pomoc
- seznamujeme žáky s rizikovým chováním a jeho možnými důsledky
- navozujeme situaci, kdy si žáci mohou pomáhat

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k dodržování pravidel a plnění povinností
- učíme žáky dodržovat domluvená pravidla
- umožňujeme žákům podílet se na utváření pravidel

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k plnění instrukcí
- pravidelně upozorňujeme žáky na dodržování zásad bezpečnosti, dodržování hygienických zásad, které jsou nezbytné jednotlivé pohybové činnosti v hodinách i mimo ně

Výsledky vzdělávání žák by měl	Učivo	Průřezová témata
• zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost • zlepšovat svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla • zdokonalovat základní pohybové dovednosti, zlepšovat a udržovat úroveň pohybových schopností • dodržovat základní zásady bezpečnosti a hygienické návyky při pohybových aktivitách • využívat základní kompenzační techniky a uplatňovat osvojené způsoby relaxace	1. Činnosti ovlivňující zdraví Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim, délka a intenzita pohybu, pohybové činnosti a hry, rekreační sport. Příprava organismu – před pohybovou činností, uklidnění po skončení činnosti, protahovací cvičení. Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení. Rozvoj koordinačních schopností. Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech.	
• usilovat o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti v souladu s individuálními předpoklady • aplikovat osvojované pohybové dovednosti ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech • ovládat základní herní činnosti jednotlivce a dodržovat spolupráci v družstvu při kolektivních hrách • dodržovat pravidla her a soutěží • uplatňovat zásady ekologického chování v přírodě a bezpečného chování v silničním provozu	2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Pohybové hry – s různým zaměřením a využitím tradičního a netradičního náčiní, bez náčiní, motivační a napodobivé hry, modifikace osvojených pohybových her. Základy gymnastiky – průpravná cvičení, jednoduchá akrobatická cvičení, cvičení s náčiním a na nářadí. Rytmická a kondiční cvičení – vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tanečky. Průpravná úpolová cvičení – přetahy, přetlaky. Základy atletiky – průpravné atletické činnosti, běhy, skok do dálky, do výšky, hod kriketovým míčkem. Základy sportovních her – průpravné hry, základní manipulace s herním náčiním, hry se zjednodušenými nebo upravenými pravidly, základní herní činnosti jednotlivce. Turistika a pobyt v přírodě – chůze a pohyb v terénu, pohybové činnosti v přírodě, ochrana přírody	

	Netradiční pohybové činnosti.	
• reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti • rozlišit nesportovní chování • znát základní zásady poskytování první pomoci	3. Činnosti podporující pohybové učení Základní organizační činnosti v TV. Komunikace v TV – smluvené povely a signály, základní odborná tělocvičná terminologie osvojovaných činností. Zásady jednání a chování – fair play, olympijské symboly. První pomoc při sportovních úrazech.	

Zdravotní tělesná výchova

Výsledky vzdělávání žák by měl	Učivo	Průřezová témata
• uplatňovat správné držení těla v různých polohách a pracovních činnostech • dodržovat správné cvičební polohy	1. Činnosti podporující korekce zdravotních oslabení Pohybový režim podle konkrétního zdravotního oslabení. Dechová cvičení. Správné držení těla. Kontraindikace zdravotních oslabení.	
• zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením • osvojit si základní techniku speciálních cvičení • zařazovat kompenzační cvičení do svého pohybového režimu	2. Speciální cvičení Oslabení podpůrně pohybového systému. Oslabení vnitřních orgánů. Oslabení oběhového a dýchacího systému. Oslabení endokrinního systému, obezita. Oslabení vnitřních orgánů. Oslabení smyslových a nervových funkcí. Oslabení zraku. Oslabení sluchu. Neuropsychická onemocnění.	
	3. Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti Pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení.	

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/Praktická škola jednoletá

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vzdělávací okruh:	Společenskovední základy
Vyučovací předmět:	Člověk a čas
Období - ročník:	1. ročník
Počet hodin:	1 hod. týdně

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání svého nejbližšího okolí a formování zájmu o dění v místě bydliště a zemi, kde žije;
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů;
- odpovědnému jednání ve vztahu k sobě i druhým osobám, nenechat se manipulovat;
- využívání nových poznatků, získaných vědomostí a zkušeností v denním životě;
- utváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě;
- uvědomění si propojení člověka a přírody a jejich vzájemného ovlivňování;
- ochraně životního prostředí a ekologickému jednání.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět Člověk a čas byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vzdělávací oblast Člověk a společnost je vyučována ve třech předmětech Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a čas. Předmět Člověk a čas vyučujeme v 1. ročníku s touto hodinovou dotací: 1. ročník 1 hodina týdně. K výuce tohoto předmětu byla využita jedna hodina z disponibilní časové dotace.

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** má komplexní charakter, vychází ze vzdělávacího okruhu Společenskovední základy. Vzdělávací obsah vzdělávacího okruhu **Společenskovední základy** je rozdělen do čtyř tematických celků: **Místo, kde žijeme**, **Lidé kolem nás**, **Lidé a čas** a **Rozmanitost přírody**. Předmět Člověk a čas vychází z tematického celku Lidé a čas.

Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky a dalších témat. Umožňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k rozvíjení dovedností pro praktický život. Žáci se seznamují s významnými historickými událostmi našich dějin a s významnými osobnostmi českého národa. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy, děje a jejich vzájemné vztahy. Cílem je vybavit žáky potřebnými vědomostmi o podstatě a fungování společnosti, právech a povinnostech občanů v běžném životě s důrazem na právní vědomí a občanskou odpovědnost. Vzdělávání v této oblasti směřuje k pozitivnímu ovlivňování žáků tak, aby jednali odpovědně nejen ve vztahu k sobě, ale i ve vztahu k druhým a nenechali sebou manipulovat.

Výuka předmětu probíhá převážně ve třídě, k snazšímu pochopení učiva využíváme obrázky, filmy, dramatizaci událostí.

V tematickém celku **Lidé a čas** se žáci učí orientovat se v čase. Učí se používat základní pojmy důležité pro orientaci v čase, vytvářet si svůj denní režim. Seznamují se se základními historickými pojmy, osobnostmi a událostmi z národních i světových dějin.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- nabízíme vhodné učebnice, učební materiály a učební pomůcky, vztahující se k probíranému učivu
- učíme žáky vyhledávat potřebné informace na internetu, v encyklopediích, tisku
- učíme žáky správně reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu a kritiku
- nabízíme žákům dostatek možností pro uplatnění získaných zkušeností v praktických situacích

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k tomu, aby rozpoznali problém, dokázali ho popsat a upozornit na něj
- učíme žáky řešit své osobní problémy a umět požádat o radu
- chválíme žáky a podporujeme je v dořešení problému i přes počáteční neúspěch

Kompetence komunikativní:

- klademe důraz na to, aby se žáci dovedli dle svých možností srozumitelně vyjádřit
- dbáme na to, aby žáci mohli vyjádřit a obhájit svůj názor
- vedeme žáky k osvojení si pravidel společenského chování
- učíme žáky trpělivě vyslechnout druhého

Kompetence sociální a personální:

- vytváříme dostatek možností pro skupinovou práci
- předkládáme dostatek námětů k pochopení projevů nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
- seznamujeme žáky s rizikovým chováním a jeho důsledky
- seznamujeme žáky s mravními hodnotami a vedeme je k dodržování pravidel společenského chování

Kompetence občanské:

- učíme žáky respektovat základní práva a povinnosti občanů
- učíme žáky zvládnout běžnou komunikaci s úřady
- vedeme žáky k správnému chování během rizikových situací
- učíme žáky rozpoznat nevhodné a rizikové chování a uvědomit si jeho možné důsledky
- podporujeme žáky v tom, aby byli ochotni nabídnout pomoc druhým

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při profesní orientaci
- vedeme žáky k pochopení významu práce a možnosti vlastního zapojení do pracovního procesu
- dbáme na dokončení zadaného úkolu

Výsledky vzdělávání žák by měl	Učivo	Průřezová témata
	1. Lidé a čas	

• využívat časové údaje k orientaci během dne • orientovat se v základních časových údajích (rok, měsíc, týden, den) • znát rozvržení svých denních činností • znát některé státní svátky	Orientace v základních časových údajích. Časové údaje – den, týden, měsíc, rok. Roční období. Části dne – ráno, dopoledne apod. Pojmy hodina, minuta, sekunda. Určování času na hodinách. Režim dne – rozvržení denních činností. Orientace v kalendáři. Tradiční lidové svátky – velikonoce, vánoce. Státní svátky, významné dny.	
• rozlišit minulost, přítomnost a budoucnost • orientovat se na časové ose • chápat pojmy pravěk, starověk, středověk, novověk • rozumět proměnám života člověka v průběhu dějin • vyprávět o významných událostech vztahujících se k regionu a kraji • znát základní historické události vztahující se k dějinám Českých zemí	2. Proměny způsobu života v historii Pojmy – minulost, přítomnost, budoucnost. Znázornění na časové ose. Pravěk - způsob života Starověké civilizace – způsob života. Středověk – způsob života. Novověk – způsob života. Dějiny Českých zemí – významné osobnosti a události. Historie města, kde žiji. Významné historické objekty ve městě a jeho okolí.	

Doporučené učební texty:

Občanská výchova pro 7. ročník zvláštní školy (Parta, 2002)

Výchova k občanství 1. díl, pracovní sešit pro 2. stupeň základní školy praktické (Parta 2009)

Občanská výchova aneb z deníku nového žáka Michala Šťastného pro 8. ročník zvláštní školy (Parta, 2003)

Výchova k občanství 2. díl, pracovní sešit 2. stupeň základní školy praktické (Parta, 2009)

Výchova k občanství 4. díl, pracovní sešit pro 2. stupeň základní školy praktické (Parta, 2009)

Výchova k občanství 4. díl, pro 2. stupeň základní školy praktické (Parta, 2010)

Výchova k občanství pro 6. ročník ZŠ a víceletých gymnázií (Nová škola)

Výchova k občanství pro 7. ročník ZŠ a víceletých gymnázií (Nová škola)

Člověk v demokratickém státě (Septima, 2010)

Člověk v demokratickém státě, pracovní sešit (Septima, 2010)

Občanská výchova pro 7. roč. ZVŠ (Septima, 1995)

Občanská výchova pro 8. roč. ZVŠ (Septima, 1995)

Občanská výchova pro 9. roč. ZVŠ (Septima, 1996)

Já a můj svět – prvouka pro 1. ročník (Nová škola – duhová řada 2010)

Já a můj svět – prvouka pro 2. ročník + pracovní sešit (Nová škola – duhová řada 2010)

Já a můj svět – prvouka pro 3. ročník + pracovní sešit (Nová škola – duhová řada 2010)

Věcné učení 1 (Svítání)

Věcné učení 2 (Svítání)

Věcné učení 3 (Svítání)

Dějepis pro 2. stupeň základní školy praktické, 1. díl (Parta)

Dějepis pro 2. stupeň základní školy praktické, 4. díl (Parta)

Dějepis pro 7. roč. ZVŠ (Parta)

Vlastivěda pro 4. roč. ZŠ (SPN)

.

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/Praktická škola jednoletá

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vzdělávací okruh:	Společenskovední základy
Vyučovací předmět:	Člověk a společnost
Období - ročník:	1. ročník
Počet hodin:	1 hod. týdně

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání svého nejbližšího okolí a formování zájmu o dění v místě bydliště a zemi, kde žije;
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů;
- odpovědnému jednání ve vztahu k sobě i druhým osobám, nenechat se manipulovat;
- využívání nových poznatků, získaných vědomostí a zkušeností v denním životě;
- utváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě;
- uvědomění si propojení člověka a přírody a jejich vzájemného ovlivňování;
- ochraně životního prostředí a ekologickému jednání.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět Člověk a společnost byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vzdělávací oblast Člověk a společnost je vyučována ve třech předmětech Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a čas. Předmět Člověk a společnost vyučujeme v 1. ročníku s touto hodinovou dotací: 1. ročník 1 hodina týdně.

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** má komplexní charakter, vychází ze vzdělávacího okruhu Společenskovední základy. Vzdělávací obsah vzdělávacího okruhu **Společenskovední základy** je rozdělen do čtyř tematických celků: **Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas a Rozmanitost přírody**. Předmět Člověk a společnost vychází z tematického celku Místo, kde žijeme a celku Lidé kolem nás.

Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky a dalších témat. Umožňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k rozvíjení dovedností pro praktický život. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy, děje a jejich vzájemné vztahy. Cílem je vybavit žáky potřebnými vědomostmi o podstatě a fungování společnosti, právech a povinnostech občanů v běžném životě s důrazem na právní vědomí a občanskou odpovědnost. Vzdělávání v této oblasti směřuje k pozitivnímu ovlivňování žáků tak, aby jednali odpovědně nejen ve vztahu k sobě, ale i ve vztahu k druhým a nenechali sebou manipulovat.

Důležitou součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv.

Při praktických činnostech se žáci snaží získat potřebné zkušenosti a dovednosti ve styku s ostatními lidmi, případně institucemi při řešení různých problémů. Dále sledují změny, ke kterým dochází v přírodě během ročních období, a uvědomují si vztah k přírodě a důležitost ochrany životního

prostředí a jednání v duchu udržitelného rozvoje.

Výuka předmětu probíhá převážně ve třídě dle možností na exkurzích.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- nabízíme vhodné učebnice, učební materiály a učební pomůcky, vztahující se k probíranému učivu
- učíme žáky vyhledávat potřebné informace na internetu, v encyklopediích, tisku
- učíme žáky správně reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu a kritiku
- nabízíme žákům dostatek možností pro uplatnění získaných zkušeností v praktických situacích

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k tomu, aby rozpoznali problém, dokázali ho popsat a upozornit na něj
- učíme žáky řešit své osobní problémy a umět požádat o radu
- chválíme žáky a podporujeme je v dořešení problému i přes počáteční neúspěch

Kompetence komunikativní:

- klademe důraz na to, aby se žáci dovedli dle svých možností srozumitelně vyjádřit
- dbáme na to, aby žáci mohli vyjádřit a obhájit svůj názor
- vedeme žáky k osvojení si pravidel společenského chování
- učíme žáky trpělivě vyslechnout druhého

Kompetence sociální a personální:

- vytváříme dostatek možností pro skupinovou práci
- předkládáme dostatek námětů k pochopení projevů nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
- seznamujeme žáky s rizikovým chováním a jeho důsledky
- seznamujeme žáky s mravními hodnotami a vedeme je k dodržování pravidel společenského chování

Kompetence občanské:

- učíme žáky respektovat základní práva a povinnosti občanů
- učíme žáky zvládnout běžnou komunikaci s úřady
- vedeme žáky k správnému chování během rizikových situací
- učíme žáky rozpoznat nevhodné a rizikové chování a uvědomit si jeho možné důsledky
- podporujeme žáky v tom, aby byli ochotni nabídnout pomoc druhým

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při profesní orientaci
- vedeme žáky k pochopení významu práce a možnosti vlastního zapojení do pracovního procesu
- dbáme na dokončení zadaného úkolu

Výsledky vzdělávání žák by měl	Učivo	Průřezová témata
-----------------------------------	-------	------------------

• zvládnout orientaci v okolí bydliště i školy • znát důležitá místa ve městě, v obci • orientovat se v místní dopravě • znát polohu naší vlasti • znát státní symboly a jejich význam • znát státoprávní uspořádání ČR • seznámit se s významnými událostmi naší vlasti • jednat ekologicky a chránit životní prostředí	1. Místo, kde žijeme Domov, škola – okolí školy, cesta do školy. Obec, okolní krajina. Orientace v obci. Cestování městskou hromadnou dopravou. Naše vlast – poloha, rozloha. Zeměpisné uspořádání České republiky. Státoprávní uspořádání naší republiky. Ústava ČR, prezident, vláda, ministerstva, parlament, samospráva. Státní symboly. Důležitá místa ve městě, v obci – nemocnice, nádraží, městský úřad. Jízdní řády – autobus, vlak, dopravní obslužnost – orientace v programu IDOS. Ochrana životního prostředí.	
• rozlišovat základní a širší rodinné vztahy • rozlišovat partnerské a přátelské vztahy • respektovat práva svá i práva druhých • rozpoznat protiprávní jednání a umět přiměřeně reagovat • umět vnímat a tolerovat rozdíly v životě jiných lidí • osvojit si základní pravidla společenského chování • vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi • rozpoznat nebezpečné situace a jednání ohrožující lidskou důstojnost	2. Lidé kolem nás Rodina a společnost, členové rodiny. Práva a povinnosti manželů. Zákon o rodině. Mezilidské vztahy – kamarádství, přátelství, náboženská sekta, parta. Základní pravidla společenského chování. Hledání životního partnera. Konflikty v rodině, řešení konfliktů. Příjmy a výdaje rodiny, pojištění. Sociální zabezpečení. Vztahy k nemocným, starým a handicapovaným občanům. Menšiny ve společnosti, multikulturní soužití.	

Doporučené učební texty:

Občanská výchova pro 7. ročník zvláštní školy (Parta, 2002)

Výchova k občanství 1. díl, pracovní sešit pro 2. stupeň základní školy praktické (Parta 2009)

Občanská výchova aneb z deníku nového žáka Michala Šťastného pro 8. ročník zvláštní školy (Parta, 2003)

Výchova k občanství 2. díl, pracovní sešit 2. stupeň základní školy praktické (Parta, 2009)

Výchova k občanství 4. díl, pracovní sešit pro 2. stupeň základní školy praktické (Parta, 2009)

Výchova k občanství 4. díl, pro 2. stupeň základní školy praktické (Parta, 2010)

Výchova k občanství pro 6. ročník ZŠ a víceletých gymnázií (Nová škola)

Výchova k občanství pro 7. ročník ZŠ a víceletých gymnázií (Nová škola)

Člověk v demokratickém státě (Septima, 2010)

Člověk v demokratickém státě, pracovní sešit (Septima, 2010)

Občanská výchova pro 7. roč. ZVŠ (Septima, 1995)

Občanská výchova pro 8. roč. ZVŠ (Septima, 1995)

Občanská výchova pro 9. roč. ZVŠ (Septima, 1996)

Já a můj svět – prvouka pro 1. ročník (Nová škola – duhová řada 2010)

Já a můj svět – prvouka pro 2. ročník + pracovní sešit (Nová škola – duhová řada 2010)

Já a můj svět – prvouka pro 3. ročník + pracovní sešit (Nová škola – duhová řada 2010)

Věcné učení 1 (Svítání)

Věcné učení 2 (Svítání)

Věcné učení 3 (Svítání)

Dějepis pro 2. stupeň základní školy praktické, 1. díl (Parta)

Dějepis pro 2. stupeň základní školy praktické, 4. díl (Parta)

Dějepis pro 7. roč. ZVŠ (Parta)

Vlastivěda pro 4. roč. ZŠ (SPN)

.

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/Praktická škola jednoletá

Vzdělávací oblast:	Odborné činnosti
Vzdělávací okruh:	Práce v domácnosti
Vyučovací předmět:	Práce v domácnosti
Období - ročník:	1. ročník
Počet hodin:	4 hod. týdně/ročník

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Cílové zaměření vzdělávacího okruhu

Vzdělávání v daném vzdělávacím oboru směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků;
- osvojení poznatků a pracovních postupů potřebných pro výkon pracovních činností;
- získání orientace v různých oborech lidské činnosti;
- osvojení jednoduchých pracovních postupů potřebných pro běžný život;
- provádění jednoduchých rukodělných činností odpovídajících jeho schopnostem;
- získání konkrétní představy o vlastnostech materiálů;
- používání vhodných jednoduchých nástrojů a přístrojů;
- využívání získaných dovedností v péči o domácnost;
- vytváření pozitivního vztahu k práci a odpovědnému přístupu k vlastní činnosti;
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Tento předmět byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Odborné činnosti. Předmět Práce v domácnosti vyučujeme v 1. ročníku s touto hodinovou dotací: 1. ročník 4 hodiny týdně.

Výuka předmětu probíhá ve třídě a v prostorách školy.

Vzdělávací oblast **Odborné činnosti** je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáků v praktické škole jednoleté. Vede k utváření odborných kompetencí potřebných pro výkon pracovních činností. Cílem odborného vzdělávání je připravit žáka na smysluplný osobní, občanský i pracovní život.

Cílem vzdělávacího okruhu **Práce v domácnosti** je poskytnout žákům osvojení praktických dovedností, které jim umožní vykonávat jednoduché činnosti v domácnosti.

Svémi formami výuky a vymezeným obsahem učiva, využíváním znalostí získaných v jiných oblastech vzdělávání i nabytých zkušeností umožňuje žákům získat nezbytný soubor vědomostí, pracovních dovedností a návyků potřebných v běžném životě. Formuje jejich osobnost rozvíjením některých vlastností, motorických i tvořivých schopností a dovedností. Organizace výuky je dána charakterem předmětu, výuka probíhá převážně formou praktických cvičení podle individuálních schopností žáků.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- žákům nabízíme vhodné učebnice, učební materiály a učební pomůcky, vztahující se k probíranému učivu
- vedeme žáky k užívání informací a získaných vědomostí v praktickém životě
- vychováváme žáky k samostatnosti

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky orientovat se v běžných životních situacích
- učíme žáky vyřizovat své osobní problémy a v případě potřeby požádat o radu
- učíme žáky vést dialog, vedeme je k asertivnímu řešení problému

Kompetence komunikativní:

- podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci ve skupině
- poskytujeme žákům možnost podílet se na průběhu vyučovací hodiny a rozvíjet komunikaci, zejména vhodně se vyjadřovat a zvyšovat svoji aktivní slovní zásobu
- vedeme žáky k samostatnosti

Kompetence sociální:

- seznamujeme žáky s rizikovým chováním a jeho možnými důsledky
- navozujeme situaci, kdy si žáci mohou pomáhat
- učíme žáky dodržovat domluvená pravidla

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k dodržování pravidel a plnění povinností
- vytváříme a upevňujeme základní návyky a dovednosti, které umožní zapojení do společnosti
- vedeme žáky k dodržování zásad zdravého způsobu života a k ochraně zdraví

Kompetence pracovní:

- učíme žáky dodržovat bezpečnost práce a hygienické zásady
- učíme žáky vytvářet systém (osnovu) pracovního postupu
- vedeme žáky k hodnocení průběhu i výsledku vlastní práce

Kompetence odborné:

Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci:

- učíme žáky dodržovat bezpečnostní a hygienické předpisy a předpisy požární ochrany
- vedeme žáky k používání osobních ochranných pracovních prostředků
- vedeme žáky k spolupodílení se na vytváření bezpečného pracovního prostředí

Usilování o kvalitu své práce, výrobků a služeb:

- učíme žáky vytvářet systém pracovního postupu
- vedeme žáky ke správnému výběru a používání pracovních nástrojů a pomůcek
- učíme žáky pracovat podle instrukcí nebo návodů v souladu s technologickými postupy
- vedeme žáky k dokončení pracovní činnosti k její kontrole a zhodnocení kvality vykonané práce

Ekonomické jednání v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje:

- učíme žáky znát význam, účel a užitečnost vykonané práce
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí

Průřezová témata integrována do předmětu Práce v domácnosti:

- Člověk a životní prostředí

Výsledky vzdělávání žák by měl	Učivo	Průřezová témata
- používat jednoduché pracovní postupy a techniky v péči o domácnost - vybrat vhodné nástroje, přístroje a nářadí podle zamýšlené činnosti a bezpečně s nimi zacházet - provádět jednoduchý úklid domácnosti - bezpečně zacházet se základními čistícími prostředky - pracovat s běžnými domácími přístroji a provádět jejich údržbu - zvládnout základní údržbu oděvů a prádla - pečovat o pokojové rostliny a využívat květiny k výzdobě bytu	1. Provoz a údržba domácnosti Základní požadavky na zařízení a vybavení bytu. Domácí práce v průběhu dne. Seznam pravidelných úklidových činností v domácnosti. Časový harmonogram úklidových prací v domácnosti, dělba práce v rodině Jednoduché pracovní operace a postupy. Organizace práce. Uspořádání věcí v domácnosti. Pracovní pomůcky a prostředky, jejich funkce a využití. Obsluha základních technických prostředků používaných v domácnosti, bezpečná obsluha spotřebičů. Úklidové a čistící prostředky, úklidové práce. Symboly na čistících prostředcích. Pomůcky na jednotlivé úklidové činnosti. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci. Ochranné pracovní prostředky. Seznam pomůcek na úklid podlahy. Zásady bezpečného úklidu podlahy. Druhy povrchů podlah. Ochranné prostředky. Zametání podlahy. Vytírání podlahy mopem. Zásady ukládání pomůcek na zametání a vytírání podlah Odpadové hospodářství – třídění odpadu. Údržba oděvů a textilií – praní, žehlení, drobné opravy. Drobné domácí údržbářské práce. Ošetřování pokojových rostlin a aranžování květin.	<u>ČŽP 2</u> <u>Učivo:</u> Třídění odpadů dle materiálů <u>Téma:</u> Řešení odpadového hospodářství <u>Prínos pro žáka:</u> Žák se učí třídit odpad a uvědomuje si, že tím přispívá k ochraně životního prostředí

• orientovat se v základním vybavení kuchyně • bezpečně obsluhovat základní spotřebiče • připravit jednoduché pohoštění a pokrm • dodržovat zásady správného stolování a společenského chování u stolu • dodržovat základní hygienické a bezpečnostní předpisy při práci • poskytnout první pomoc při drobném poranění a přivolat pomoc při vážnějším poranění	2. Příprava pokrmů Základní vybavení kuchyně. Úprava stolu k různým příležitostem, ozdobné prvky. Denní stravovací režim, zdravá výživa. Příprava pokrmů – výběr, nákup a skladování potravin, základní tepelné úpravy pokrmů. Zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s potravinami. Důležitá telefonní čísla.	
---	--	--

Doporučené učební texty:

Zdravověda 1. ročník (SEPTIMA 1999)

Zdravověda 2. ročník (SEPTIMA 1999)

Výchova k občanství pro 6. ročník (NOVÁ ŠKOLA 2008)

Občanská výchova, Rodinná výchova – příručka učitele (RRAUS 2004)

Občanská výchova s blokem Rodinná výchova 6 (FRAUS 2003)

Učíme se pro život 1 (Scientia 1996)

Učíme se pro život 2 (Scientia 1996)

Člověk a jeho svět 1 (Prodos 2007)

Prvouka 2 pracovní listy (Fortuna 1992)

Přírodověda pro 1. stupeň základní školy praktické, Pracovní sešit (Parta 2007)

Prvouka pro 2. ročník ZŠ (SPN 2001)

Základy rodinné výchovy (Septima 2002)

Rodinná výchova 1., 2. (Fortuna 2003)

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/Praktická škola jednoletá

Vzdělávací oblast:	Odborné činnosti
Vzdělávací okruh:	Odborné činnosti dle zaměření školy
Vyučovací předmět:	Příprava pokrmů
Období - ročník:	1. ročník
Počet hodin:	5 hod. týdně/ročník

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojení základních vědomostí z oblasti správné výživy
- zvládnutí základních vědomostí z oblastí výživy a uplatňování zásad správné výživy přípravě pokrmů
- osvojení jednoduchých technologických postupů při přípravě pokrmů
- získávání dovedností pro plánování činností spojených s hospodárným nakupováním, uchováváním, skladováním a zpracováním potravin
- dodržování odpovídajícího společenského chování a zvládnutí správného stolování
- využívání získaných poznatků v praktickém životě
- dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Tento předmět byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Odborné činnosti dle zaměření školy. Předmět Příprava pokrmů vyučujeme v 1. ročníku s hodinovou dotací 6 hodin týdně.

Výuka předmětu probíhá ve třídě, cvičné kuchyni, v obchodě, v kavárně, v restauraci.

Vzdělávací okruh je určen všem žákům (dívčkám i chlapcům). Obsah vzdělávacího oboru jim poskytuje základní vědomosti a pracovní dovednosti v oblasti výživy a jejich využití v praktickém životě. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- nabízíme žákům vhodné učebnice a učební materiály
- vedeme žáky k využívání informací v praktickém životě
- zadáváme úkoly, které žák využije v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky vyřizovat své osobní problémy a v případě potřeby požádat o radu

- chválíme žáky a vedeme je k tomu, aby problém dořešili i přes počáteční neúspěch

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k osvojení si základů společenského chování
- podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci ve skupině

Kompetence sociální:

- směřujeme žáky k aktivitě při skupinové práci
- napomáháme méně průbojným žákům k zapojení do skupiny

Kompetence občanské:

- vytváříme a upevňujeme základní návyky a dovednosti, které umožní zapojení se do společnosti
- vedeme žáky k dodržování zásad zdravého způsobu života a k ochraně zdraví

Kompetence pracovní:

- učíme žáky dodržovat bezpečnost práce a hygienické zásady
- vedeme žáky k hodnocení průběhu i výsledku vlastní práce
- učíme žáky vytvářet systém (osnovu) pracovního postupu

Kompetence odborné:

Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci:

- učíme žáky dodržovat bezpečnostní a hygienické předpisy a předpisy požární ochrany
- vedeme žáky k používání osobních ochranných pracovních prostředků
- vedeme žáky k spolupodílení se na vytváření bezpečného pracovního prostředí

Usilování o kvalitu své práce, výrobků a služeb:

- učíme žáky vytvářet systém pracovního postupu
- vedeme žáky ke správnému výběru a používání pracovních nástrojů a pomůcek
- vedeme žáky k správnému výběru surovin k přípravě pokrmů
- učíme žáky pracovat podle instrukcí nebo návodů v souladu s technologickými postupy
- vedeme žáky k dokončení pracovní činnosti k její kontrole a zhodnocení kvality vykonané práce

Ekonomické jednání v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje:

- učíme žáky znát význam, účel a užitečnost vykonané práce
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí

Kompetence odborné podle zaměření školy:

Kompetence k přípravě nápojů a pokrmů

- seznamujeme žáky s vybavením kuchyně a se správným používáním nádobí
- seznamujeme žáky se zásadami racionálního stravování
- učíme žáky nakupovat suroviny potřebné k přípravě pokrmů a nápojů
- učíme žáky správnému stolování
- učíme žáky připravovat teplé, studené nápoje a pokrmy studené i teplé kuchyně
- vytváříme s žáky třídní kuchařku

Výsledky vzdělávání žák by měl	Učivo	Průřezová témata
• zvládnout nachystat si potřeby na nakupování • umět manipulovat s nákupním vozíkem, košíkem • rozlišit sortiment surovin vhodných k přípravě pokrmů • zvolit správný typ obchodu	1. Nakupování Potřeby na nakupování. Postup nakupování. Nakupování surovin k přípravě pokrmů. Orientace v obchodě. Ovoce a zelenina – druhy, vážení, ceny.	
• znát zásady hygieny a bezpečnosti při práci • orientovat se v základním vybavení kuchyně • bezpečně ovládat kuchyňské vybavení a obsluhovat základní spotřebiče • udržovat pořádek na pracovním místě • třídit odpad a chránit životní prostředí • poskytovat první pomoc při poranění	2. Bezpečnost práce Bezpečnostní předpisy – elektrické a plynové spotřebiče, manipulace s kuchyňskými pomůckami. Hygienické předpisy, ochranné pomůcky. Vybavení školní cvičné kuchyně – kuchyňský inventář. Úklid pracovního místa. Nakládání s odpady a obaly – třídění. Úrazy v kuchyni a jejich prevence. První pomoc při poranění.	
• osvojit si správné stravovací návyky • chápat důležitost správné výživy • znát zásady při sestavování jídelníčku podle zásad správné výživy • dodržovat společenské chování a uplatňovat základní zásady stolování • používat drobný inventář podle jeho určení	3. Výživa člověka a její význam pro zdraví Pyramida zdravé výživy. Potrava a její složky. Zásady správné výživy, sestavování jídelníčku. Zásady správného stolování. Úprava stolu k různým příležitostem (hluboký, mělký talíř, příbor, miska na kompot, lžička a sklenička). Návštěva kavárny – zásady společenského chování, objednání, placení.	
• rozlišit základní skupiny potravin • znát zásady správného skladování a uchovávání potravin • vybrat vhodné potraviny podle technologického postupu	4. Potraviny a nápoje Základní druhy potravin. Mléko a mléčné výrobky – význam, druhy. Obiloviny – dělení, druhy mouk, význam, použití. Luštěniny – význam, druhy. Maso, masné výrobky – druhy, význam, výběr masa v obchodě.	

• správně skladovat nápoje podle druhu • ekonomicky nakládat se surovinami, energiemi a jinými materiály s ohledem na životní prostředí	Pečivo. Dochucovadla. Ovoce a zelenina. Biopotraviny. Zásady správného skladování potravin. Ekonomické nakládání se surovinami. Nápoje. Zásady správného skladování nápojů	
• zvolit vhodné potraviny podle technologického postupu • používat odpovídající kuchyňský inventář • ovládat předběžnou úpravu potravin • připravit pokrmy studené a teplé podle receptury • orientovat se v receptech • připravit běžné teplé nápoje • dodržovat bezpečnost práce	5. Technologie přípravy pokrmů Volba vhodných potravin dle technologického postupu. Předběžná úprava potravin. Orientace v kuchaře. Orientace v receptech. Příprava teplých a studených nápojů. Základní tepelné úpravy – vaření, dušení, pečení, smažení, pražení, gratinování. Příprava pokrmů podle receptury. Založení kuchařky. Praktická cvičení- pokrmy studené kuchyně. Saláty- čočkový, zeleninový, ovocný. Pomazánky – rybičková, vajíčková. Praktická cvičení – pokrmy teplé kuchyně. Polévky – čočková, cibulová, pórková.	

Doporučené učební texty:

- Doležalová, A.: Těstovinová kuchařka. České Budějovice, Dona 2000
- Kunová, V.: Zdravá výživa. Praha, Grada 2004
- Mandžuková, J.: Kuchařka – Vaříme dětem. České Budějovice, Dona 2000
- Marádová, E. – Vodáková, J.: Praktické činnosti – Příprava pokrmů. Praha, Fortuna 2003
- Motalová, V.: Kuchařka pro děti. Olomouc, Rubico 2007
- Poncová, S. – Horecký, V.: Vélká barevná kuchařka pro mladé rodiny a šikovné hospodyňky. Ostrava, Knižní expres
- Rozová, M.: Vitaminová kuchařka. České Budějovice, Dona 2002
- Suchánek, P.: Víte, co máte na talíři? Víkend 2003
- Zemánková El Khatib, M.: Pracovní sešit přípravy pokrmů pro 1. a 2. ročník praktické školy dvouleté. Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Moravská Třebová
- Zemánková El Khatib, M.: Kuchařka pro žáky 1. a 2. ročník praktické školy dvouleté. Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Moravská Třebová
- Zemánková El Khatib, M.: CD Kuchařka pro žáky 1. a 2. ročník praktické školy dvouleté. Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Moravská Třebová
- Žďánská, I.: Vaření pro 2. stupeň speciálních škol. Praha, Septima 1993

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/Praktická škola jednoletá

Vzdělávací oblast:	Odborné činnosti
Vzdělávací okruh:	Rodinná výchova
Vyučovací předmět:	Rodinná výchova
Období - ročník:	1. ročník
Počet hodin:	3 hod. týdně/ročník

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Cílové zaměření vzdělávacího okruhu

Vzdělávání v daném vzdělávacím oboru směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozšíření a prohloubení poznatků o rodině, učení se správnému řešení vztahů a možných vzniklých situací v rodině i mezi partnery na modelových situacích;
- orientování se v různých životních situacích a adaptabilitě na nové podmínky;
- uplatňování dobrých mezilidských vztahů, zodpovědnému chování v krizových situacích podle svých možností;
- otevřenému vyjadřování vhodnými komunikačními prostředky;
- rozpoznání základních situací ohrožujících zdraví vlastní i druhých a osvojování si dovedností jim předcházet;
- plnění vlastních povinností a závazků, utváření odpovědného chování v souladu s morálními zásadami a pravidly slušného chování;
- přípravě řešení problémů souvisejících s vedením vlastní domácnosti; rozvoji základních manuálních a pracovních dovedností a pozitivnímu vztahu k práci;
- dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Tento předmět byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Odborné činnosti. Předmět Rodinná výchova vyučujeme v 1. ročníku s touto hodinovou dotací: 1. ročník 3 hodiny týdně.

Výuka předmětu probíhá ve třídě a v prostorách školy.

Vzdělávací oblast **Odborné činnosti** je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáků v praktické škole jednoleté. Vede k utváření odborných kompetencí potřebných pro výkon pracovních činností. Cílem odborného vzdělávání je připravit žáka na smysluplný osobní, občanský i pracovní život.

Cílem vzdělávacího okruhu **Rodinná výchova** je připravit žáky pro samostatný život v rodině, případně v chráněném bydlení. Získané dovednosti a vědomosti by měly přispět k soběstačnosti žáků, v každodenním životě, ke snížení jejich závislosti na pomoci ostatních lidí a jejich integraci do společnosti.

Rodinná výchova je pojata jako praktická aplikace poznatků, které žáci získávají i v jiných předmětech. Integrované pojetí vzdělávacího oboru vytváří prostor pro široké formativní působení na žáky, a tím významně přispívá k jejich osobnostnímu a sociálnímu rozvoji.

Komplexní charakter vzdělávacího okruhu dává možnost zabývat se jednotlivými tématy z různých pohledů a naplňovat je vzdělávacím obsahem podle vyspělosti, schopností a zájmu žáků. Rodinná výchova sleduje především aspekt zdravotně preventivní s návody pro každodenní život. Její pojetí předpokládá využití netradičních způsobů výuky. Vedle teoretických poznatků je více zaměřováno na osvojení komunikačních technik, vhodné argumentace, chování a rozhodování ve prospěch zdraví, a to jak v modelových situacích, tak v každodenním životě školy, činnostech v rodině a mimo školu. Uplatňují se metody nácviku praktických činností, situačních her, využití vlastních zkušeností a dosud získaných poznatků a dovedností.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- žákům nabízíme vhodné učebnice, učební materiály a učební pomůcky, vztahující se k probíranému učivu
- vedeme žáky k užívání informací a získaných vědomostí v praktickém životě
- vychováváme žáky k samostatnosti

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky orientovat se v běžných životních situacích
- učíme žáky vyřizovat své osobní problémy a v případě potřeby požádat o radu
- učíme žáky vést dialog, vedeme je k asertivnímu řešení problému

Kompetence komunikativní:

- podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci ve skupině
- poskytujeme žákům možnost podílet se na průběhu vyučovací hodiny a rozvíjet komunikaci, zejména vhodně se vyjadřovat a zvyšovat svoji aktivní slovní zásobu
- vedeme žáky k samostatnosti

Kompetence sociální:

- seznamujeme žáky s rizikovým chováním a jeho možnými důsledky
- navozujeme situaci, kdy si žáci mohou pomáhat
- učíme žáky dodržovat domluvená pravidla

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k dodržování pravidel a plnění povinností
- vytváříme a upevňujeme základní návyky a dovednosti, které umožní zapojení do společnosti
- vedeme žáky k dodržování zásad zdravého způsobu života a k ochraně zdraví

Kompetence pracovní:

- učíme žáky dodržovat bezpečnost práce a hygienické zásady
- učíme žáky vytvářet systém (osnovu) pracovního postupu
- vedeme žáky k hodnocení průběhu i výsledku vlastní práce

Výsledky vzdělávání žák by měl	Učivo	Průřezová témata
- znát postavení člověka ve společnosti a v rodině - objasnit složení rodiny a změny v rodině - interpretovat základní pravidla a povinnosti členů rodiny - vysvětlit etapy lidského života, potřeby, životní projevy - znát důvody náhradní rodičovské péče	1. Rodina, rodinné soužití Vztahy a komunikace v rodině – v užší i širší rodině, generační konflikty. Fungování rodiny – práva a povinnosti členů v rodině, postavení dítěte v rodině. vliv rodiny na vývoj dítěte Typy výchovy v rodině. Úplná a neúplná rodina, formy náhradní rodinné péče.	
- respektovat pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery - uplatňovat ve svých citových projevech jistou míru zdrženlivosti - uvědomovat si možná rizika při výběru partnera - znát důsledky rizikového sexuálního chování a nechtěného těhotenství - rozpoznat situace ohrožující jeho bezpečnost a uplatňovat osvojené dovednosti proti manipulaci a agresii - vědět, na koho se obrátit v situacích osobního ohrožení	2. Rodičovství Mezilidské vztahy – kamarádství, přátelství, láska, výběr partnera. Sexuální dospívání – antikoncepce, předčasná sexuální zkušenost, přerušování těhotenství, rizikové sexuální chování a jeho prevence, prevence přenosných pohlavních chorob, poruchy pohlavní identity. Sňatek, těhotenství, narození dítěte, péče o dítě, dětské nemoci. Zneužívání, týrání dětí – krizová centra, linky důvěry. Neshody v manželství – manželská poradna, rozvod.	
- uplatňovat hygienické zásady a návyky v osobní hygieně - orientovat se v prostředcích osobní hygieny a způsobech jejich používání - ovládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a aplikovat základy úklidových prací - bezpečně zacházet se základními čistícími	3. Domácnost Byt a jeho funkce – bytové prostory, jejich účel a vybavení. Základní vybavení domácnosti. Sebeobsluha a osobní hygiena. Podíl jednotlivých členů domácnosti na jejím chodu. Úklidové práce v domácnosti. Ošetření drobného poranění – škrábnutí, řeznutí, popáleniny a opaření. Hygiena a ochrana zdraví v domácnosti. Modelové situace a praktická cvičení.	

prostředky • poskytnout první pomoc při drobném poranění v domácnosti • uplatňovat zásady hygieny a ochrany zdraví při práci v domácnosti		
--	--	--

Doporučené učební texty:

Zdravověda 1. ročník (SEPTIMA 1999)

Zdravověda 2. ročník (SEPTIMA 1999)

Výchova k občanství pro 6. ročník (NOVÁ ŠKOLA 2008)

Občanská výchova, Rodinná výchova – příručka učitele (RRAUS 2004)

Občanská výchova s blokem Rodinná výchova 6 (FRAUS 2003)

Učíme se pro život 1 (Scientia 1996)

Učíme se pro život 2 (Scientia 1996)

Člověk a jeho svět 1 (Prodos 2007)

Prvouka 2 pracovní listy (Fortuna 1992)

Přírodověda pro 1. stupeň základní školy praktické, Pracovní sešit (Parta 2007)

Prvouka pro 2. ročník ZŠ (SPN 2001)

Základy rodinné výchovy (Septima 2002)

Rodinná výchova 1., 2. (Fortuna 2003)

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/Praktická škola jednoletá

Vzdělávací oblast:	Informační a komunikační technologie
Vzdělávací okruh:	Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět:	Informační a komunikační technologie
Období - ročník:	1. ročník
Počet hodin:	2 hodiny/týden

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládání digitálních technologií a využívat je v praktickém životě.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vytvoření kladného vztahu k moderním technologiím;
- poznávání možností výpočetní techniky, osvojení základních znalostí a dovedností práce s počítačem;
- chápání informačních a komunikačních technologií a k získávání nových informací;
- získání základních dovedností v oblasti informační gramotnosti;
- rozvíjení myšlení, postřehu a koncentrace pozornosti;
- rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky;
- komunikaci prostřednictvím výpočetní techniky;
- prezentování výsledků své práce prostřednictvím ICT technologií;
- získávání povědomí o nevhodném obsahu vyskytujícím se na internetu a o způsobu ochrany před zneužitím.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět Informační a komunikační technologie byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Předmět Informační a komunikační technologie vyučujeme v 1. ročníku s touto hodinovou dotací: 1. ročník 2 hodiny týdně.

Výuka předmětu probíhá především v učebně výpočetní techniky.

Vyučovací předmět žákům poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné k praktickému používání a využívání výpočetní techniky. Žáci se učí pracovat s informacemi. Dovednosti získané v tomto předmětu žák může aplikovat ve všech vzdělávacích oblastech a využívat je v praktickém životě. Je třeba navázat na používání vhodných kompenzačních pomůcek, které korigují handicap žáka (myš s přidavnými tlačítky, adaptér klávesnice, velkoplošné klávesnice, hlasový výstup) využívaných v

základním vzdělávání. Žáci se učí využívat moderních technologií – mobilní telefon, tablet, interaktivní tabuli.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- učíme žáky vyhledávat potřebné informace na internetu
- vedeme žáky k využívání informací v praktickém životě
- zadáváme úkoly, které žák využije v praktickém životě
- vychováváme žáky k samostatnosti

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky orientovat se v běžných životních situacích
- učíme žáky rozpoznat problémy a hledat způsob jejich řešení
- učíme žáky vyřizovat si své problémy a v případě potřeby požádat o radu

Kompetence komunikativní:

- působíme na žáky, aby se uměli vyjádřit písemnou i ústní formou
- podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci ve skupině
- učíme žáky využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální:

- seznamujeme žáky s rizikovým chováním a jeho možnými důsledky
- vedeme žáky k tomu, aby si dokázali říci o pomoc
- učíme žáky jednat zodpovědně vůči vlastní osobě i druhým

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k dodržování zásad zdravého způsobu života a k ochraně zdraví
- učíme žáky respektovat základní práva a povinnosti občanů, společenské normy a pravidla soužití
- učíme žáky rozpoznat nevhodné a rizikové chování, uvědomovat si jeho možné důsledky
- upozorňujeme na projevy rasismu a xenofobie

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k hodnocení průběhu i výsledku vlastní práce
- učíme žáky plnit stanovené povinnosti, být schopen spolupráce, respektovat práci svou i druhých
- seznamujeme žáky s možnostmi využití poradenských a zprostředkovatelských služeb

Průřezová témata integrovaná do předmětu Informační a komunikační technologie:

- Člověk a svět práce

Výsledky vzdělávání žák by měl	Učivo	Průřezové téma
- znát a dodržovat zásady bezpečnosti práce s PC - ovládat základní obsluhu počítače - zvládat psaní jednoduchých zpráv - rozumět základním pojmům informační činnosti - zvládat základní způsoby komunikace (e-mail, chat) - využívat výukové programy, hry - vyhledávat informace na internetu - používat jednoduché a vhodné cesty při vyhledávání na internetu - zvládat základní funkce mobilního telefonu, digitálních aparátů atp.	Bezpečnostní zásady práce s počítačem. Základní počítačové vybavení a další programové vybavení. Základní komponenty počítače. Spuštění a ukončení činnosti operačního systému. Ovládací panely a nastavení. Práce s myší a klávesnicí. Symbole alternativní komunikace na PC. Otevírání programů. Základní pojmy při práci s operačním systémem. Vytváření, přesun a kopírování souborů a složek. Odstranění souborů, hledání souborů. Základní funkce – textového a grafického editoru, tabulkového kalkulátoru. Práce s výukovými programy. Práce s e-mailem. Práce s internetem. Vyhledávání informací na internetu. Základy bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky. Používání mobilního telefonu – přijetí hovoru, zprávy SMS, údržba mobilního telefonu.	<u>ČSP 1</u> <u>Učivo:</u> Získávání informací na internetu při hledání zaměstnání <u>Téma:</u> Vyhledávání informací na internetu <u>Přínos pro žáka:</u> Žák se učí vyhledávat informace o zaměstnání na internetu

Doporučené učební texty:

Vaníček J., Řezníček P.: Informatika pro základní školy 1 – základy práce s PC (Computer Press Brno 2004)

Kovářová L., Němec V., Jiříček M.: Informatika pro základní školy – 1. díl (Computer Media 2009)

Kovářová L., Němec V., Jiříček M., Navrátil P.: Informatika pro základní školy – 2. díl (Computer Media 2009)

Kovářová L., Němec V. a kol.: Informatika pro základní školy – 2. díl (Computer Media 2009)

Vaníček J.: Informatika 2 pro ZŠ a víceletá gymnázia (Computer Press)

Klech P.: Počítač kamarád 2. díl, učebnice pro 2. stupeň ZŠ praktické (Parta Praha 2009)

Klech P.: Počítač kamarád 2. díl, pracovní sešit pro 2. stupeň ZŠ praktické (Parta Praha 2009)

Klech P.: Počítač kamarád 3. díl, učebnice (Parta Praha 2010)

Klech P.: Počítač kamarád 3. díl, pracovní sešit (Parta Praha 2010)

Chmelíř V.: Pracujeme s počítačem 2 pro 2. stupeň základního vzdělávání žáků se sluchovým postižením (Fortuna 2010)

Roubal P.: Informatika a výpočetní technika pro střední školy (Computer press 2005)

Šamšuk P., Roubal P., Hlavenka J.: První kroky s počítačem (Computer Press 2011)

Navrátil P.: Počítačové vzdělávání – Program Z (Computer Media 2003)

Roubal P.: Informatika a výpočetní technika pro SŠ – Metodická příručka pro 1. a 2. praktickou učebnice (CP Books 2006)

Roubal P.: Informatika a výpočetní technika pro SŠ – Praktická učebnice 1 (Comuter Press 2010)

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/Praktická škola jednoletá

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vzdělávací okruh:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Dramatická výchova
Období - ročník:	1. ročník
Počet hodin:	1 hod. týdně/ročník

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- jinému než pouze racionálnímu poznávání světa;
- prožitkům pozitivně ovlivňujícím osobnost člověka;
- dovednostem ve výtvarném vyjadřování;
- rozšiřování povědomí o kulturním dědictví i současném dění v kultuře;
- seznámení se základními výtvarnými technikami;
- vysvětlení potřeby respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní dědictví;
- využívání a rozvíjení tvořivých vlastností a dovedností;
- rozvíjení dovedností pohybových, reprodukčních a poslechových;
- seznámení se s kulturami jiných národů a etnik, jejich akceptování;
- rozvíjení řečových schopností, myšlení, emocionálního a estetického cítění;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a srozumitelnému vyjadřování;
- rozvíjení obrazotvornosti (představivosti a fantazie), tvořivosti, podporuje a uplatňuje intuici;
- výměně rolí s postoji a city dané role a poté k jejich pojmenování.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Tento předmět byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Dramatickou výchovu vyučujeme v 1. ročníku s touto hodinovou dotací: 1. ročník 1 hodina týdně. Pro výuku předmětu Dramatická výchova byla využita jedna hodina z disponibilní hodinové dotace.

Výuka předmětu probíhá ve třídě, v přírodě.

V dramatické výchově se žáci prostřednictvím aktivních činností dokážou vcítit do různých životních rolí, mohou je předem prozkoumat a připravit se na ně. Vyzkouší si různé typy řešení a vyberou z nich to nejlepší. Dramatická výchova je zaměřena na osobnostní a sociální rozvoj každého jednotlivce. Rozvíjí komunikativní schopnosti verbální i nonverbální povahy, podněcuje tvořivé myšlení, obrazotvornost a nápaditost žáků, podporuje a uplatňuje intuici, působí na zvládnutí spontánního chování, kontrolu emocí a zvýšení sebevědomí. Součástí výuky je návštěva divadelních představení.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- nabízíme žákům množství technik a metod, jejichž prostřednictvím jim umožňujeme vyjádřit se
- využíváme různé formy dramaterapie, při kterých rozvíjíme sebevědomí žáků
- vedeme žáky k hodnocení vlastní práce

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky řešit běžné životní situace a překážky, překonávat je přiměřeně ke svým možnostem, případně za pomoci druhé osoby
- umožňujeme žákům vnímat různé problémové situace a následně na ně reagovat
- chválíme žáky a vedeme je k tomu, aby problém dořešili i přes počáteční neúspěch

Kompetence komunikativní:

- dáváme žákům možnost komunikovat při dramaterapii neverbálně
- vedeme žáky k verbálnímu vyjádření svých pocitů a názorů
- podněcujeme žáky, aby dovedli naslouchat spolužákům a respektovali jejich názor

Kompetence sociální:

- učíme žáky udržovat vztahy s vrstevníky, spolupracovat ve skupině
- napomáháme méně průbojným žákům k zapojení do skupiny
- rozvíjíme u žáků empatii, ochotu pomoci druhému a radovat se z jeho úspěchu

Kompetence občanské:

- vytváříme a upevňujeme základní návyky a dovednosti, které umožní zapojení do společnosti
- pobízíme žáky, aby adekvátně dokázali nabídnout pomoc
- vedeme žáky k správnému chování v rizikových situacích

Kompetence pracovní:

- nabízíme dostatek možností ke skupinové práci
- vedeme žáky k hodnocení průběhu i výsledku vlastní práce
- vedeme žáky k úctě k práci druhých lidí

Výsledky vzdělávání žák by měl	Učivo	Průřezová témata
• ovládnout základní mluvní dovednosti a obohacovat slovní zásobu • rozvíjet smyslové vnímání, paměť a pozornost • zapojovat se do her, přijímat pravidla hry • přirozeně jednat v jednoduchých rolích • spolupracovat ve skupině na tvorbě jevištní situace, navázat kontakt s druhými • rozvíjet schopnost vcítit se do role • poznat základní divadelní druhy	Psychosomatické dovednosti. Práce s dechem. Správné tvoření hlasu. Správné držení těla. Verbální a neverbální komunikace. Dramatika a slovesnost. Dramatická situace. Zařazení situací v časovém sledu. Hudební improvizace. Herní dovednosti. Vstup do role. Typová postava. Činoherní i loutkářské prostředky. Sociálně komunikativní dovednosti v herních situacích. Prezentace, reflexe, hodnocení. Přednes, pohyb. Základní dramatické žánry a divadelní druhy. Emocionální pantomima (cíleně daná, libovolně volená). Situační dialogy – telefonát, scéna v restauraci, televizní interview. Současná dramatická umění. Média, multimediální tvorba. Návštěva divadelního představení.	

Doporučené učební texty:

- Cílková, Hříbková: Děti hrají divadlo (Portál, 2005)
- Houška: Škola je hra! (Tomáš Houška, 1993)
- Hrubín: Říkejte si pohádky (Studio trnka, 2011)
- Molická: Příběhy, které léčí (Portál, 2007)
- Neuman: Dobrodružné hry a cvičení v přírodě (Portál, 1998)
- Portmannová: Hry pro posílení psychické odolnosti (Portál, 1999)
- Svěrák, Uhlíř: Když je pěkné počasí (Fragment, 2011)
- Šimanovský: Hry pro zvládání agresivity a neklidu (Portál, 2002)
- Valenta, Müller: Psychopedie (Parta, 2003, s. 157-161)
- Valenta: Dramaterapie (Portál, 2001)
- Vopel: Skupinové hry pro život 1 (Portál, 2007)
- Vopel: Skupinové hry pro život 2 (Portál, 2008)
- Vopel: Skupinové hry pro život 3 (Portál, 2008)
- Zelinová: Hry pro rozvoj emocí a komunikace (Portál, 2007)